ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 139 (8046)
ИЮНИИН 14
ЧЕТВЕРГ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

ТАБАДАХИ ТАБАНЖЭЛ СОО РСФСР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨҺЭНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ (1951—1955 онууд)

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин, РСФСР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

1951—1955 онуудта СССР-ые хүг-өөхэ табадахи табанжэлэй түсэ-ые дүүргэһэнэй эсэстэ Российска оветскэ Федеративна Социалисти-скэ Республика арадай ажахын ба льтурын шэнэ, хүсэтэ дэбжэлтэ йлаһан, арадай ажана байдалые ашадань һайжаруулһан байна.

РСФСР-эй арадай ажахын ба льтурын бүхы һалбаринуудтахи капитальна хүдэлмэридэ мүнгэн зөөри һомололго табанжэлэй турша дотор дүрбэдэхи табанжэлэйхитэй сасуулхада 95 процент ургаа. Үнгэрһэн табанжэл соо РСФСР-эй арадай ажахын зарим һалбаринуудай хүгжэһэн хүгжэлтэ, арадай материальна ажана байдалай ба культурна хэмжээнэй ургалта доро харуулагдана.

I. Промышленность

I. РСФСР-эй территори дээрэхи хы промышленностиин валовой одукци 1955 ондо 1950 онойхитой суулхада 1,8 дахин, тиихэдэ дайй урда тээхи 1940 онойхитой сауулхада 3,1 дахин ехэ болоһон йна.

РСФСР дотор хүндэ промышленость үлэмжэ ехээр хүгжөөгдөө. үндэ промышленностиин ба хүдөө жахын хүгжэлтын база дээрэ хүнн ба эдеэ хоолой промышленность гжэжэ үргэлжэлөө, арадай хэрэглэй эд бараа үйлэдбэрилгэ ехэ олоо.

Республиканска ба нютагай промышленностиин бүхы продукци табанжэлэй турша соо 69 процент ехэ болоһон байна. Энээнтэй дашарамн ба союзна мэдэлһээ республиканска мэдэлдэ хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин нилээд олон редприятинуудай үгтэһэнние хаадаа абаад байхада, РСФСР-эй еспубликанска ба нютагай промышленностиин продукциин удельхэмжээн РСФСР-эй территори эрэ үйлэдбэрилэгдэһэн промышенна продукциин хэмжээн дотор 950 ондо 24 процент байһанаа, 955 ондо 41 процент хүрэтэрөө эшэлээ.

РСФСР-эй территори дээрэ 1800 ран промышленна томо предприянууд шэнээр баригдажа, ашаглгада оруулагдаа.

Ороной үйлэдбэриин хүсэнүүдые һайнаар хубаарилан табиха зорилор РСФСР-эй зүүн районуудтахи апитальна хүдэлмэридэ мүнгэн өөри ехээр зорюулагдаа. Капитальхүдэлмэридэ мүнгэн зөөри һомолго табанжэлэй турша дотор ралай районуудта дүрбэдэхи табанжэлэйхитэй сасуулхада 2,2 дан, Баруун Сибириин—2,3 дахин, үн Сибириин—2,1 дахин ехэ бо.

Автономно республикануудай омышленность табанжэл соо 1,9 хин, тэрэ тоодо Татарска ба Башрска АССР-нүдэй—2,2 дахин, вашска ба Удмуртска АССРудэй—1,9 дахин, Марийска, Хой-Осетинскэ ба Кабардинска СР-нүүдэй—1,8 дахин ургаһан йна.

РСФСР-эй зүүн районуудта хүнн ба эдеэ хоолой промышленность, н нютагай промышленность һуар хүгжөө. Энээнһээ боложо, үрн хэрэглэлэй эд бараан ба ажахы-хэрэглэгдэдэг зүйлнүүд центльна областьнуудһаа ехэ хэмжээр зүүн районуудта абаашагдажа гэлжэлһөөр.

2. РСФСР дотор **хара ба үнгэтэ таллнуудые** үйлэдбэрилгэ табахи табанжэлэй турша соо иигэжэ э болоһон байна:

	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Шэрэм	163
Булад	145
Хара металлнуудай прокат	151
Аллюмини	231
Сэбэрлэгдэһэн зэд	126
Туулган	154
Цинк	161
Никель	137

1955 ондо 16 миллион тонно шэм, 27 миллион тонно булад хайлагдаһан, хара металлнуудай 21 ллион тонно прокат үйлэдбэригдэһэн байна.

Шэрэм, кокс, түмэрэй руда болон ра металлнуудай прокадай талаар лэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалда оруулга табадахи табанжэл тор дүрбэдэхи табанжэлэй турша о ашаглалгада оруулагдаһан хүүдһээ үлүү гараа. Хойто, Центн, Уралай ба Сибириин районудта хара металлурги саашадаа гжөөгдөө. Уралда 6 доменно пеэн, тэрэ тоодо Орско-Халиловска таллургическа комбинадай дэргэ түрүүшын доменна пеэшэн; нтрын районуудта хоёр доменна пеэшэн ашаглалгада оруулагдаһан; Череповецкэ металлургическа комбинадта түрүүшын доменно пеэшэн хүдэлжэ эхилһэн байна.

3. РСФСР дотор **электроэнерги абалга** табанжэлэй турша соо 80 процент, тэрэ тоодо гидроэлектроэнерги абалга 83 процент ургаа. Поволжиин, Хойто Кавказай, Баруун ба Зүүн Сибириин районуудта электроэнерги абалга илангаяа түргэнөөр хүгжөөгдөө. Эдэ районуудта электроэнерги абалга 1955 ондо 1950 оной хэмжээһээ хоёр дахин үлүү гараа.

Табадахи табанжэлэй турша дотор районно гидроэлектростанцинуудта 1,2 миллион киловаттһаа үлүү хэмжээнэй хүсэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Канска, Горьковско, Верхне-Свирскэ, Цимлянска ба Княжегубска ГЭС-үүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байна. 1955 ондо Куйбышевска ГЭС-эй түрүүшын агрегат промышленна ток үгөө. Куйбышев — Москва хоёрой хоорондо 400 мянган вольтын напряженитэй электродамжуулгын лини баригдаа. Сталинградскэ, Новосибирскэ, Иркутска гидроэлектростанцинууд баригдажа байна. Уралда, Кузбасста, РСФСР-эй Центральна болон бусад районуудта тепловой томо электростанцинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Районна 16 теплоэлектроцентральнууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаад, городууд болон промышленна предприятинуудые теплофикацилгада хэрэглэгдэжэ байна.

РСФСР-ые электрификацилгын нилээд ургабашье һаань, табадахи табанжэлэй туршада энергетическэ ажахы промышленна үйлэдбэриин ургалтые ахюулан хүгжөөгдэжэ шададагдаагүй. Тэрээнһээ боложо, хэдэ хэдэн районуудта электроэнергиин дуталдаха ябадал үзэгдөө. Энергетическэ зарим системэнүүдтэ хүсэнүүдэй шухала резервнүүд байгуулагдаагүй.

4. РСФСР дотор **түлишэ** абалга табадахи табанжэл соо иимэ хэмжээтэйгээр ургаа:

	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Нефть	270
Нүүрһэн	143
Газ	170
Торф	132

РСФСР дотор 1955 ондо 49 миллион тонно нефть абтаа, тиихэдэ СССР дотор нефть абалгын бүхы хэмжээн дотор РСФСР-эй удельнэ хэмжээн 1950 ондо 48 процент байһанаа 1955 ондо 70 процент хүрэтэрөө дээшэлээ. Поволжиин ба Уралай районуудта нефть абалга илангаяа ехээр хүгжөөгдэжэ, СССР дотор нефть абалгын ниитэ хэмжээн соо тэдээнэй удельнэ хэмжээн, мүн лэ тэрэ үе соо 29 процентһээ 57 процент хүрэтэрөө ургаа. Башкирска АССР дотор нефть абалга табанжэлэй турша соо 2,7 дахин, Татарска АССР дотор 15 дахин ехэ болоо.

РСФСР дотор 1955 ондо 229 миллион тонно нүүрһэн малтагдаа. Сибириин ба Уралай районуудта нүүрһэ малталга нилээд ехээр ургаа. Эдэ районуудта 132 миллион тонно нүүрһэн малтагдадаг гэхэ гү, али РСФСР дотор малтагдадаг нүүрһэнэй ниитэ хэмжээнэй 58 процентнь болодог байна. РСФСР-эй нүүрһэнэй промышленностьда нүүрһэнэй байдаг газарнуудые нэмэл аргаар ашаглалга нилээд үргэдэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлтэдэ, нүүрһэ малталгын өөрынь үные доошолуулгада туһалһан байна. Нүүрһэнэй брикедүүдые үйлэдбэрилгэ ургаа. Нүүрһэнэй промышленность машинанууд болон механизмуудаар зэбсэгжүүлэгдээ. Гэбэшье, нүүрһэнэй олон шахтануудта бии байгаа техникэ хүсэдөөр ашаглагданагүй.

Торфяной промышленность табадахи табанжэл соо нилээд ехээр хүгжөөгдөө. СССР дотор торф абалга 1955 ондо 1950 онойхидо орходоо 32 процент ехэ болоо. Фрезернэ аргаар торф абалга нилээд ургаһан байна. Хүндэ ба ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилхын тулада табанжэлэй турша соо торфяной промышленностиин ехэ хэмжээнэй түхеэрэлгэ абаашье һаань, торфяной промышленностьдахи зарим хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн үшөөл бага байһаар. РСФСР-эй Түлишын промышленностиин министерствын предприятинуудта механизацилгын хэмжээн тон бага байһаар. Тэндэ торф абалга 1955 оной эсэстэ ойролоол 65 процент, эбэрээлгэ—16 процент, суглуулга—17 процент механизацилагдаа. Үтэгжүүлгэдэ хэрэглэхын тулада торф абалга үшөөл бага байһаар.

5. РСФСР дотор **машина бүтээлгэ** табадахи табанжэл соо эгээн түргэнөөр хүгжөө. 1955 ондо машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын продукци 1950 онойхитой сасуулхада 2,2 дахин ехэ болоһон байна.

Машина бүтээлгын предприятинуудта хэдэ хэдэн шэнэ, бүри һайн агрегадууд, машинанууд болон станогууд, тэдээнэй тоодо шэнэ янзын блумингнууд болон слябингнууд, прокатна станогууд, томо турбинанууд болон генераторнууд, үлэмжэ ехэ параметрнүүдэй ууралай турбинанууд, хүсэ ехэтэ алхалдаг экскаваторнууд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. Металл отолдог тон нарин томо станогууд, нарин зүйлнүүдые бүтээдэг станогууд, кузнечно-прессовэ хүндэ машинанууд, приборнууд ба бусад машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ нилээд ургаһан байна. Нютагай промышленностиин министерствын ба Түлишын промышленностиин министерствын машина бүтээлгын заводуудта модо ба металл болбосоруулгын станогууд, торф малтадаг комбайнууд, думпкарнууд, багерно-элеваторна ба торф эбэрээдэг машинанууд, шаажан ба бусад зүйлнүүдые хахадавтоматическаар хэблэдэг түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. Гэхэтэй хамта, эгээн шэнэ түхеэрэлгэнүүдэй талаар арадай ажахын эрилтэ үшөөл хүсэд хангагданагүй. Хүдөө ажахын зарим түхэлэй машинануудые, илангаяа хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдие комплексноор механизацилха машинанууд болон газар элдүүрилдэг навеснэ машинануудые, мүн тэрэшэлэн хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда хэрэглэгдэдэг машинанууд болон агрегадуудые үйлэдбэрилгэ хүсэд хүгжөөгдөөгүй.

6. РСФСР дотор **химическэ промышленностиин продукциин ургалта табадахи табанжэл соо иимэ байгаа:**

	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Кальцилагдаһан содо	367
Каустическа содо	170
Минеральна үтэгжүүлгэ	169
Синтетическэ каучук	166

СССР дотор 1955 ондо 5,2 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэгдөө. Хүдөө ажахын ургамалнуудай хоротонтой ба үбшэнүүдтэй тэмсэхэдэ хэрэглэгдэдэг органическа химикадуудые үйлэдбэрилгэ, пластическа зүйлнүүдые, синтетическэ будагууд болон бусад химикадуудые үйлэдбэрилгэ ехэ болоо. Химическэ продукциин ургалтын темп Уралай районуудта илангаяа ехэ байгаа. Тэндэ кальцилагдаһан содо 4,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүд—хоёр шахуу дахин 1950 оной хэмжээһээ ехээр гараһан байна.

Химическэ промышленностиин ургабашье һаань, тэрээнэй продуктнуудые хэрэглэдэг эрилтэ хүсэд хангагдаагүй. Минеральна үтэгжүүлгэ болон пластмассанууд ехээр дутана. Химическэ промышленностьда синтетическэ каучук, спирт, растворительнууд болон лагуудые үйлэдбэрилгэдэ мүнөө хүрэтэр эдеэ хоолой зүйлнүүд ехээр хэрэглэгдэнэ. Тэдээниие нефтяной болон байгаалиин газуудһаа абтадаг тус тус продукцяар һэлгэжэ болохо байгаа.

7. РСФСР-эй **ой модоной** промышленность табадахи табанжэл соо иигэжэ хүгжөө:

	1955 ондо үйлэдбэрилэгдөө	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Модо шэрэлгэ (колхозуудай шэрэһэние оруулангүйгөөр) млн. кубометрээр	255	123
Тэрэ тоодо хэрэгсэлэй модо	167	132
Фанерэ—млн. кубометрээр	0,7	162
Саарһа—млн. тонноор	1,4	155
Гидролизна ба сульфитна спирт — млн. декалитрээр	13	2,3 дахин
Мебель—млрд. түхэригөөр	2,7	2,5 дахин

Модон материалнуудые үйлэдбэрилгэ арадай ажахын улам ургажа байгаа эрилтэһээ гээгдээ. Модо бэлэдхэлэй талаар үйлэдбэриин хүсэнүүдые зохихо хэмжээгээр ашаглалгада оруулалга ба модо хюрөөдэдэг заводуудай хүсэнүүдые ехэдхэлгэ хангагдажа шадагдаагүй. Хюрөөдэгдэмэл модоной талаар арадай ажахын эрилтын ехэ байбашье, ехэ хэмжээнэй модон бэлэдхэгдэһэн газарһаа монсогор зандаа ашаалагдан ябуулагдана. Модо бэлэдхэлгые ой модоор элбэг районуудта, илангаяа Хойто зүгэй, Уралай ба Баруун Сибириин районуудта абаашалга табадахи табанжэлэй турша дотор хүсэд бэелүүлэгдээгүй.

РСФСР-эй Түлишын промышленностиин министерство республикын ой модогүй районуудые модоор хүсэд хангажа шадаагүй.

РСФСР-эй ой модоной промышленность үнгэрэгшэ табанжэл соо машинанууд болон механизмуудые нилээд олоор абаһан байна. Модо бэлэдхэлэй гол хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн 1955 оной эсэстэ РСФСР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын талаар иимэ байгаа: модо унагаалга—88 процент, модо таллуулга—69 процент, модо шэрэлгэ 78 процент механизацилагдаһан байна. Гэбэшье, ой модоной промышленностьда механизмууд һулаар ашаглагдана. Модо бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилга хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

8. РСФСР дотор **барилгын материалнуудые** үйлэдбэрилгэ табадахи табанжэл соо иигэжэ ургаа:

	1955 ондо үйлэдбэрилэгдөө	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Цемент—млн. тонноор	15	2,2 дахин
Хирпиисэ—млрд. хэһэгээр	13	2,1 дахин
Шифер—млн. условно плиткэнүүдээр	933	2,8 дахин
Черепицэ—млн. хэһэгээр	106	146
Известь—млн. тонноор	3,3	145
Сонхын шэл—млн. кв. метрээр	58	137
Мүлимэл шэл—мянган кубометрээр	869	10 дахин
Нимгэн хушалта—млн. кв. метрээр	274	152

Гоёолто ба нюурлалга хэдэг барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ РСФСР дотор табадахи табанжэлэй һүүлэй жэлнүүдэй туршада ургаһан байна. Барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ нилээд ургаһан болобошье, барилгын эрилтэһээ гээгдэжэ ябана. Табадахи табанжэлэй түсэбэй ёһоор, Уралай, Сибириин, Поволжиин ба Дальна Востогой районуудта барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ бүхы СССР доторхи темпһээ үлүү түргэнөөр хүгжөөгдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, энэ даалгабари дүүргэгдээгүй.

РСФСР-эй олон областьнуудта прогрессивнэ барилгын материалнуудые, түмэр-бетоноор элдэб зүйлнүүдые, ханын блогуудые үйлэдбэрилгэ удаанаар үргэдхэгдөө, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхын тулада нютагай түүхэй эд болон үйлэдбэриин хүсэнүүд хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ. Известь, гипс үйлэдбэрилгэ, рудна бэшэ материалнуудые малтан абалга һулаар хүгжөөгдөө.

9. **Бүд нэхэлгын ба хүнгэн промышленностиин** тон шухала зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ табанжэл соо иимэ хэмжээтэйгээр ехэ болоо:

	1955 ондо үйлэдбэрилэгдөө	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Хлопчато-бумажна бүдүүд—млн. метрээр	5257	149
Лён бүдүүд — млн. метрээр	257	102
Ноохон бүдүүд—млн. метрээр	208	157
Торгон бүдүүд—млн. метрээр	428	4,6 дахин
Оёмол зүйлнүүд—млрд. түх.	30,6	186
Элдэб оймһонууд—млн. паараар	378	139
Трикотаж дотор хубсаһан — млн. хэһэгээр	160	2 дахин
Трикотаж гадар хубсаһан — млн. хэһэгээр	50	168
Элдэб гутал—млн. паараар	190	122

Үнгэрһэн табанжэл соо Камышинада хлопчато-бумажна комбинат, Барнаулда хоёрдохи комбинат, Смоленск, Великие-Луки, Вышне Волчок ба Орджоникидзе городуудта трикотажна фабриканууд, оёдолой хэдэ хэдэн фабриканууд, лён болбосоруулдаг заводууд болон бусад предприятинууд ашаглалгада оруулагдаад, продукци гаргажа эхилээ.

РСФСР-эй хүнгэн промышленность үйлэдбэрилдэг зүйлнүүдэйнгээ ассортимент болон шанарыень һайжаруулһан, хүн зоной ехээр хэрэглэдэг зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэеэ ехэдхэһэн байна. Костюм оёдог камвольна сэбэр ноохон бүдүүдые нэхэлгэ табанжэлэй турша соо 3,4 дахин, пальто оёдог нарин сэмбэ сэбэр нооһоор нэхэлгэ 1,3 дахин, искусственна торгон холисотой хлопчато-бумажна бүдүүдые нэхэлгэ 3,9 дахин ехэ болоо. «Капрон» торгоор элдэб оймһонуудые нэхэлгэ 3-һаа үлүү дахин, искусственна торгоор дотор хубсаһанай трикотаж нэхэлгэ 82 процент, модельнэ гуталнуудые оёлго 5 шахуу дахин ехэ болоо. Гэхэтэй хамта, хүнгэн промышленностиин хэдэ хэдэн предприятинууд хангалтагүй шанартай продукци үшөөл гаргаһаар байна.

Хлопчато-бумажна, лён ба нооһон бүд нэхэдэг промышленностьда бүтээсэ ехэтэй ээрэлгын машинанууд, нэхэлгын автоматическа станогууд нэбтэрүүлэгдээ. Трикотажна промышленностьда автоматизациин хэмжээн, оёлгын үйлэдбэриие механизацилгын хэмжээн дээшэлээ. Гэбэшье, бүд нэхэлгын ба хүнгэн промышленностиие шэнэ техникээр зэбсэгжэлгэ тон хангалтагүй хэбээрээ байһаар.

10. Гол шухала зүйлэй **эдеэ хоолой продуктнуудые** үйлэдбэрилгэ табанжэлэй турша соо иигэжэ ургаа:

	1955 ондо үйлэдбэрилэгдөө	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Элһэн сахар — мянган тонноор	708	165
Мяхан—млн. тонноор. (Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин министерство)	1,3	162
Колбасна зүйлнүүд—мянган тонноор	523	153
Загаһа барилга—(колхозуудай бариһые тоолонгүйгөөр) —млн. тонноор	2,1	160
Консервнүүд — млрд. условна банкаар	1,6	2,1 дахин
Ургамалай тоһон (колхозуудай үйлэдбэрилһые тоолонгүйгөөр)—мянган тонноор	492	138

Һүндэ оруулжа бодоходо, 1955 ондо 7,6 миллион тонно малай тоһон ба һүнэй бусад продуктнууд абтаа. Тиихэ зуура, малай тоһо абалга 1950 онойхитой сасуулхада 27 процент ургаһан байна.

Үнгэрһэн табанжэлэй турша соо эдеэ хоолой промышленностиин олон предприятинууд, тэдээнэй дунда Хабаровска ба Лиски городуудта тоһоной экстрационно заводууд, Сталинград городто тоһоной-горчичечна комбинат, Курган городто дрожжын завод, Москвада һүнэй шэнэ комбинат, Пугачёвто хуурай һүнэй завод, Бийскдэ мяхаконсервын завод болон бусад баригдаһан байна.

Эдеэ хоолой продуктнуудай ассортимент үргэдхэгдэһэн, шанарынь һайжаруулагдаһан, багсалагдамал эд бараа гаргалга ехэ болоһон байна. Гэбэшье, хүн зоной ехээр хэрэглэдэг эдеэ хоолой олон зүйлэй продуктнуудые үйлэдбэрилгэ үшөөл хангалтагүй байһаар.

11. Үнгэрэгшэ табанжэл соо РСФСР-эй **нютагай ба кооперативна промышленность** нилээд хүгжөө. РСФСР-эй нютагай ба кооперативна промышленностиин бүхы продукци 1955 ондо 1950 онойхитой сасуулхада хоёр дахин ехэ болоо. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин үйлэдбэриие 60 процент ехэдхэхэ гэжэ табанжэлэй түсэбөөр хараалһан даалгабари болзорһоо урид, дүрбэн жэл соо дүүргэгдээ.

РСФСР-эй нютагай ба кооперативна промышленностиин эгээн шухала зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ иигэжэ ургаһан байна:

	1955 онойхиие 1950 онойхитой сасуулхада процентээр
Торф	122
Торфобрикедүүд	174
Барилгын хирпиисэ	2,5 дахин
Черепицэ	238
Известь	162
Нимгэн хушалта	151
Хэрэгсэлэй модо шэрэлгэ	155
Кузнечно-прессовэ машинанууд	2,8 дахин
Модо болбосоруулгын станогууд	182
Тэргэнүүд ба повозконууд	242
Автоприцепүүд	210
Хүдөө ажахын машинанууд	8 дахин
Ороохо таряанай сортировконууд	2,8 дахин
Металлическа амһарта	2,6 дахин
Шаажан ба фаянсова амһарта	162
Адаадаггүй бритвэ	241
Бритвын хутаганууд	159
Пианино болон рояльнууд	242
Патефонууд	209
Гармониканууд, баянууд болон аккордеонууд	2,5 дахин
Мебель	2,6 дахин
Сананууд	4,9 дахин
Һурагшадай тетрадьнууд	159
Бэшэгэй машинканууд	197
Галантерейнэ зүйлнүүд	220

Нютагай ба кооперативна промышленностьдахи капитальна хүдэлмэридэ мүнгэн зөөри һомололго табадахи табанжэл соо дүрбэдэхи табанжэлэйхитэй сасуулхада 65 процент ехэ болоо. Мебель, шаажан-фаянсова зүйлнүүдые, пианино болон бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг шэнэ хүсэнүүд ашаглалгада оруулагдаа.

Нютагай ба кооперативна промышленностиин үйлэдбэрилдэг үргэн хэрэглэлэй эд бараа, гэр дотор, ажахыда хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые, хүдөө ажахын инвентарь үйлэдбэрилгын ургаашье һаань, эдэ эд бараанай талаар эрилтэнүүд хүсэд хангагданагүй. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин гаргадаг үргэн хэрэглэлэй эд бараанай шанар ба ассортиментнь илангаяа юумэнэй газаада гоёолтын талаар хүн зоной улам ургаһан эрилтые үшөөл хангана гүй.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжые хангажа байдаг нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин мастерскойнууд

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

ТАБАДАХИ ТАБАНЖЭЛ СОО РСФСР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨҺЭНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ (1951—1955 онууд)

РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин, РСФСР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Үргэлжэлэл)

үшөөл тон үсөөн байһаар. Ажаһуудалай талаар хангалгын мастерскойнууд һулаар механизацилагданхай. Граждaнинуудай захилнууд зарим ушарта удаанаар, заримдаа шанар муутайгаар хэгдэнэ.

Табадахи табанжэл соо нютагай промышленностиин ба олзоборилтын кооперациин түүхэй эдэй өөһэдынь база саашадаа хүгжөөгдөө. Нютагай промышленностиин предприятинуудта прокат үйлэдбэрилгэ табанжэл соо 2,4 дахин, хлопчатобумажна утаһа—2 дахин, арһан шэлдэн товарнуудые—1,6 дахин ехэ болоо. Гэхэ зуура, үргэн хэрэглэлэй эд бараа, гэрэй ба ажахыда хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэдэ хэрэглэгдэмээр нютагай олон зүйлэй түүхэй эдүүд болон томо промышленностиин үйлэдбэриһөө гараһан хаядаһанууд РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудта багаар ашаглагдана.

12. РСФСР дотор **барилгын индустри хүгжэжэ** үргэлжэлөө. Хабсарагдадаг түмэр-бетонно конструкцинууд болон детальнуудые үйлэдбэрилдэг предприятинууд баригдаа. Промышленна предприятинуудые, байрын гэрнүүдые, культурно-ажаһуудалай байшангуудые барилгада индустриальна арганууд нэбтэрүүлэгдээ, хабсарагдадаг түмэр-бетонно конструкцинууд болон детальнууд хэрэглэгдэдэг болоо. Барилгын машинанууд болон механизмуудай парк нилээд үргэдхэгдөө. Барилгашадай кадрнууд мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөөр нэмэгдээ. Гэбэшье, барилгын хүсэ бататай организацинуудай олон байһанһаа боложо, ажалай бүтээсын ургалта, барилгын өөрын үные доошолуулга баригдаһан байна. Барилгада типовой проектнүүд хүсэд хэрэглэгдээтүй, индивидуальна проектнүүдээр барилга бариха үедэ ехэ гаргашанууд хэгдэдэг байгаа.

II. Хүдөө ажахы

1. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска (1953 он), февральско-мартовска (1954 он), январска (1955 он) пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, элитэ ехэ хэмжээнүүдые абаһанай эсэстэ хүдөө ажахын продукцинуудые үйлэдбэрилгэ нилээд ехэ болобо. 1954, 1955 онуудта РСФСР-эй колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд 14,2 миллион гектар шэнэ ба боро газар хахалба, 1955 ондо эдэ газарнуудайнгаа 10 миллион гектарһаа дээшэ талмай дээрэ хүдөө ажахын культурануудые, тэрэ тоодо 8,9 миллион гектар газар дээрэ ороoһото культурануудые тариһан байна. Табадахи табанжэлэй турша дотор бүхы хүдөө ажахын культурануудай тарилгын талмай 23,6 миллион гектараар үргэдхэгдэбэ, тэрэ тоодо ороoһото культурануудай тарилгын талмай 12,6 миллион гектараар ехэ болобо. Шэниисэ таридаг талмай 11,7 миллион гектараар үргэдхэгдэһэн байна.

Жэл соогоо нэгэ гектар дээрэһээ дунда зэргээрээ хуряагдаһан ороoһо таряа (амбаарта хаагдаһаниинь) 1951—1955 онуудта, 1946—1950 онуудайхида орходоо, 24 процентээр ехэ болобо.

1955 ондо ороoһо таряанай бүхы суглуулбари 1950 онойхиһоо 26 процентээр дээшэлбэ, тэрэ тоодо шэниисэ—37 процент, кукуруза гурба дахин шахуу ехээр хуряагдаба.

Үшөөл багаар ургаса абалга, таряа хуряалгын үедэ гарадаг ехэ гээлтэнүүд хадаа ороoһото культурануудые үйлэдбэрилгэдэхи ехэхэн дутагдалнууд мүн болоно.

Табадахи табанжэлэй туршада техническэ культурануудые үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр дээшэлээ. Лён-долгунецын волокногой бүхы суглуулбари 1955 ондо, 1950 онойхидо орходоо, 34 процентээр ехэ болобо, сахарна свёклын—66 процентээр, тоһото гол культура болохо наран сэсэгэй бүхы суглуулбари хоёрһоо үлүү дахин ехэ болоо. Лёной волокногой нэгэ гектар дээрэхи дунда зэргын суглуулбари 1955 ондо 1950 онойхитой жэшээлхэдэ, хоёр дахинһаа үлүүгээр ехэ болобо, наран сэсэгэй—86 процентээр, сахарна свёклын—18 процентээр дээшээ гараа. Тарилгын талмайн үргэдхэгдөөшье һаа, РСФСР дотор сахарна свёкло үшөөл багаар хуряагдажа абтана.

Табадахи табанжэлэй туршада овощной культурануудай тарилгын талмай 9 процентээр үргэдхэгдөө, овощиин бүхы суглуулбари 36 процентээр ехэ болобо. Тиихэ зуура нэгэ гектарһаа абтадаг овощиин дунда зэргын ургаса 25 процентээр дээшээ болоо. Хартаабха тарижа ургуулга үшөөл дутамагаар эрхилэгдэнэ. Тэрэнэй тарилтынь талмай 4 процентээр ехэ болоошье һаа, сагай уларилай муу байһан дээрэһээ хартаабхын бүхы суглуулбари 1950 онойхитойнь жэшээлхэдэ 1955 ондо 20 процентээр доошоо ороһон байна. 1951—1955 онуудай үедэ Москва, Ленинград, Сталинград, Горький, Свердловск, Омск ба бусад промышленна центрнүүд болон томо томо городууд шадар хартаабха ба овощь улам ехээр тарижа ургуулагдадаг болобо. Тэдэ газарнуудта хартаабха таридаг талмай 14 процентээр, овощь таридаг талмай 15 процентээр үргэдхэгдөө.

Улам ехэ талмай дээрэ ороoһото культуранууд шэлдэг һайн үрэһөөр таригдадаг болоо. Хэрээһэлүүлжэ, нарин рядтайгаар ороoһото культурануудые тарилга, кукурузые, наран сэсэгые, хартаабха ба овощь квадратно-гнездовой ба квадратно аргаар тарилга гэхэ зэргын агротехникын шэнэ түрүү арга дүршэл табадахи табанжэл соо үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болобо.

2. Табанжэлэй хугасаа соо РСФСР дотор мяха абалга 30 процентээр, тэрэ тоодо гахайн мяха—79 процентээр ехэ болобо, һү һаалга—12 процентээр, үндэгэ абалга—75 процентээр, ноoһо хайшалалга—54 процентээр ехэ болоо. Колхозуудай ниитын ажахыда малажалай продукци үйлэдбэрилэн гаргалга илангаяа дээшэлбэ: мяха—1,9 дахин, һү—1,8 дахин, үндэгэ—1,7 дахин, ноoһо 1,6 дахин ехээр абтаба. Табанжэл соо колхозуудта дунда зэргээрээ нэгэ үнеэнһээ һү һаалга—24 процентээр, нэгэ хониноо ноoһо хайшалалга—18 процентээр ехэ болобо. Тиигэбэшье колхозуудта малажалай продукци үшөөл багаар абтана.

Табадахи табанжэлэй һүүлшын жэлнүүдэй үедэ малажалай тэжээлэй база бэлэдхэхэ ябадал зарим тэды һайжарба. Ороoһо таряа, силос гү, али ногоон тэжээл болгохоор бодомжолжо кукуруза тарилгые ехэдхэһэн ушар тэжээлэй ресурсые ехэ болгобо, мүн тэрэшэлэн тэрэнэй шанарыень һайжаруулһан байна.

Хэдэ хэдэн областьнуудта хүдөө ажахые шэнэ ёһоор хүтэлбэрилгэ үшөөл ааляар бэелүүлэгдэнэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриин али бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ арга боломжонууд дутамагаар ашаглагдана. Газар тарялангаа, малажалаа хүгжөөхэ талаар Вологодско, Костромской, Великолукска, Псковско, Новгородско болон бусад зарим областьнууд гээгдэжэ ябана.

3. 1951—1955 онуудай турша дотор колхозуудай, совхозуудай ба гүрэнэй бусад ажахынуудай, мүн тэрэшэлэн колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай үмсэдөө баридаг ашаг шэмэтэ малай бүхы тоо толгой нилээд ехээр олошорһон байна. Энэнь иимэ баримтанууд дээрэһээ элеэр харагдана:

(жэлэй эсэстэ миллион толгойгоор тоолоходо)

	1950 он	1955 он	1955 оной 1950 онтой зэргэсүүлхэдэ процентээр
эбэртэ бодо мал	30,1	35,5	118
тэрэ тоодо үнеэд	13,3	15,6	117
гахай	11,8	27,7	234
хонид	39,5	64,7	164

Колхозуудай, совхозуудай малай үүлтэр нилээд һайжараа.

4. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэһэнэй ашаар гүрэндэ бэлэдхэлгэ ба худалдалга ехэ болоо. РСФСР дотор 1950 онойхитой зэргэсүүлхэдэ 1955 ондо 14 процент үлүү ехэ ороoһото ба бобово культуранууд бэлэдхэгдэһэн ба гүрэндэ худалдагдаһан байна, наран сэсэг—2,4 дахин, лён-долгунецын үрэһэ—2,5 дахин, лёной волокно—48 процент, улһанай үрэһэ—27 процент, улһанай волокно—46 процент, сахарна свёкло—73 процент, овощь—60 процент, мал—75 процент, һү—47 процент, үндэгэ—59 процент, ноoһо—67 процент ехээр бэлэдхэгдээ. Табадахи табанжэлдэ энээнэй урда тээхи жэл бүхэнэйхидэ орходоо 1955 ондо ороoһо таряа, наран сэсэг, овощь, һү, үндэгэ ба ноoһо булюу ехээр гүрэндэ тушаагдаһан ба худалдагдаһан байна.

Колхозуудай газартаряалангай ба малажалай продукци улам ехээр худалдагдадаг болобо. Тиин бэлэдхэлэй ба худалдан абадаг сэнгүүдэй ехэ болоһон дээрэһээ колхозуудта, колхознигуудта улам ехэ ашаг олзо үгэнэ. Колхозууд ба колхознитууд 1955 ондо гүрэндэ тушааһан ба худалдаһан бүхы продукциингаа түлөө 1952 онойхидо орходоо 14 миллиард түхэриг мүнгэ ехээр абаба, 1950 онойхидо орходоо 16 миллиард түхэриг ехэ олзо олоо. Колхозуудай мүнгэн олзо табадахи табанжэлэй эсэстэ 2,9 дахин ехэ болоо, хубаагдадаггүй фондонь 1,6 дахин дээшэлээ.

5. Хүдөө ажахые механизацилга ба электрификацилга нилээд ехээр хүгжэбэ. 1951 онһоо 1955 он хүрэтэрхи үедэ РСФСР-эй хүдөө ажахыда (15 хүсэтэй болгон тоолоходо) 440 мянга гаран тракторнууд, 160 мянган ашаанай автомобильнууд, таряа хуряадаг 130 мянган комбайнууд, свёкло хуряадаг 4 мянган комбайнууд, 230 мянган тракторна плугууд, 275 мянган тракторна сеялкэнүүд, 250 мянга тухай тракторна культиваторнууд, 175 мянган тракторна косилканууд болон хүрьһэ элдүүрилдэг, хуряалга хэдэг ба таридаг элдэб машинанууд, мүн тэрэшэлэн малажалай фермэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ элдэб машина, түхеэрэлгэнүүд эльгээгдэһэн байна. Иимэ ушарһаа РСФСР-эй хүдөө ажахыда байгаа тракторна паркын хүсэн 1955 оной эсэстэ 1950 онойхитой сасуулхада, 41 процентээр ехэ болобо, таряа хуряадаг комбайнуудай тоо—1,5 дахин, ашаанай автомобильнууд—2 дахин олошорбо. Тракторна паркын шанарынь нилээд һайжараа. Тэрээн соо дизельнэ тракторнууд бүри олон болобо.

6. Машинно-тракторна станцинууд колхозуудта улам һайнаар туһалдаг болобо. 1955 ондо машинно-тракторна станцинууд 1950 онойхидо орходоо 1,8 дахин ехэ хэмжээнэй хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые колхозуудта бүтээһэн байна. Колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн нилээд ехээр дээшэлээ. Пар ба намарай пар хахалалга, ороoһото культурануудые ба сахарна свёкло тарилга хүсэд дүүрэнээр шахуу механизацилагдаа. 1955 ондо бүхы ороoһото культуранудай 90 тухай процентнь, наран сэсэгэй 96 процентнь комбайнаар хуряагдаба. Зүгөөр олохон МТС-үүдэй тракторна ба машинна парк хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ. Табанжэлэй турша дотор трактор ба комбайн бүриин үдэрэй бүтээсэ тон багаар дээшэлээ. Олохон МТС-үүд колхозуудтай баталһан договоройнгоо ёһоор абаһан уялгануудаа хүсэдөөр дүүргэнэгүй, хүдэлмэриингөө болзорнуудые хойшо татадаг байна. Лён-долгунецые тариха ба хуряаха, кукуруза ба сахарна свёкло хуряаха, хартаабха тариха ба хуряаха, үбһэ хуряаха ба силос дараха хүдэлмэринүүд дутамагаар механизацилагданхай. Колхозуудай малажалай фермэнүүд дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд мүн лэ багаар механизацилагданхай зандаа. 1955 оной эсэстэ МТС-үүд бултадаа шахуу, колхозуудай 88 процентнь электрификацилагдаһан байба. Тиихэ зуура колхозно үйлэдбэриие электрификацилга хүсэд һайнаар ябуулагданагүй.

7. Үнгэрһэн табанжэлэй турша дотор колхозуудые ба МТС-үүдые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар, мэргэжэлтэдээр хангаха талаар, МТС-үүдтэ саг үргэлжын хүдэлмэришэдые бии болгохо талаар зүгөөргүй ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ. 1955 ондо гансахан колхозуудта ба МТС-үүдтэ дээдэ, дунда һургуулитай 150 мянган мэргэжэлтэд ажаллаһан байна. Дээдэ ба дунда эрдэмтэй колхозой түрүүлэгшэнэрэй тоо 1952—1955 онуудта хоёр дахин шахуу олошорбо.

8. Колхознигуудай ажалай эдэбхи хэшээл элитэ ехээр дээшэлээ. Колхозуудай ниитын ажалда хабаадалсаһан ажал хэжэ шадаха нэгэ колхозник дээрэ дунда зэргээрнь абахада, 1950 онойхидо орходоо 1955 ондо 36 процент үлүү ехэ ажалта үдэр олоһон байба. Ажалта үдэртэнь колхознигуудта хубаагдадаг мүнгэн ба натуральна олзо улам ехэ болобо.

Колхознигуудта ажалта үдэртэнь үгтэдэг мүнгэн ба натуральна олзын хэмжээн 1955 ондо 1950 онойхидо орходоо сасуулагдамал сэнгээр 1,8 дахин дээшээ гараба.

9. Табадахи табанжэлэй турша дотор совхозуудай хүдөө ажахын үйлэдбэриин хэмжээн нилээд ехэ болобо. 1954, 1955 онуудай хугасаа соо РСФСР-тэ 216 шэнэ совхозууд эмхидхэгдэбэ, тэрэ тоодо шэнэ ба боро газар дээрэ ороoһо таряанай 88 совхозууд бии болгогдоо. Һүүлэй хоёр жэл соо совхозууд 4 миллионһоо үлүү гектар шэнэ ба боро газар хахалаа, 1955 ондо энэ газарайнгаа 3,5 миллион гектар дээрэ хүдөө ажахын культурануудые, гол түлэб ороoһото культурануудые тариһан байна. Энэ табанжэл соо совхозууд бүхы тарилгынгаа талмайе 1,8 дахин ехэдхээ, тиин ороoһото культурануудай талмайе—1,9 дахин, кукуруза таридаг талмайе мүн лэ нилээд ехээр дээшэлүүлээ. Малажалай продукци абалга ехэ болоһон байна. Тиигэбэшье, совхозуудай баридаг үнеэд үшөөл бага һү үгэнэ. 1955 ондо нэгэ үнеэнһээ һү һаалгын дунда зэргын хэмжээн 1950 онойхитой сасуулхада оройдоо 6 процентээр дээшээ гараба. Нэгэ хонинһоо хайшалагдадаг ноoһоной дунда зэргын хэмжээн 46 процент ехэ болобо.

Поволжида, Баруун Сибирьтэ сагай уларилай муушье байгаа һаа, РСФСР-эй совхозууд 1955 ондо 1950 онойхитойнь сасуулхада 1,4 дахин ехэ ороoһо таряа, 1,5 дахин ехэ хартаабха, 2 дахин ехэ овощь гүрэндөө тушаагаа.

1955 ондо совхозууд 1950 онойхитойнь сасуулхада хоёр дахин ехэ мал ба һү, 2,2 дахин ехэ ноoһо гүрэндөө тушааба.

Табадахи табанжэл соо совхозууд олон тоото трактор, комбайн, ашаанай автомобиль болон хүдөө ажахын бусад машинануудые абаһан байна. Табанжэл соо совхозуудай тракторна паркын хүсэн 1,7 дахин ехэ болоо, ашаанай автомобильнуудай тоо — 1,4 дахин, таряа хуряадаг комбайнуудай тоо 1,5 дахин олошороо. Техническэ зэбсэгжэлгын ехэ болоһоной ашаар хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн улам бүри дээшэлбэ. Тиигээшье һаа хартаабха ба овощь тарижа ургуулха, ороoһо таряа арилгаха ба шэрэхэ, свёкло хуряаха ажал, мүн тэрэшэлэн совхозуудай малажалай фермэнүүд дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд дутамагаар механизацилагданхай байна. Совхозуудта байгаа техникэ хүсэд һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Совхозуудта хүдөө ажахын культуранудай ургаса бага байһаар, малай ашаг шэмэ үгэлгэ хүсэд дээшээ гаранагүй, тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсые ехэдхэжэ, хүдөө ажахын продукциин өөрын үные бага болгохын хойноһоо ёһото һайнаар эрмэлзэнэгүй.

10. Уһанай ажахы эрхилхэ талаар РСФСР дотор ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Уһалагдадаг газарай талмай табанжэлэй турша дотор 31 процент ехэ болобо, энэ газарые ашаглалга мүн лэ һайжараа. Намагтай байһан аад, хатаагдажа элдүүрилэгдэдэг болоһон газарай талмай колхозуудта 35 процент ехэ болобо.

11. Табадахи табанжэл соо колхозуудта ба совхозуудта 700 мянга шахуу гектар талмай дээрэ поли хамгаалха ой модон таригдаба. 1,3 миллион гектар газар дээрэ гүрэнэй мэдэлэй ой модон һуулгагдаа.

12. РСФСР-эй хүдөө ажахыда табанжэл соо хэгдэһэн гүрэнэй капитальна һомололгын бодото хэмжээн дүрбэдэхи табанжэлэйхидэ орходоо 2,4 дахин дээшэлһэн байна.

III. Транспорт ба хэлхээ холбоон

1. Табадахи табанжэлэй турша дотор РСФСР-эй газар дээрэ байгаа али бүхы транспорт улам саашаа хүгжөөгдэбэ.

1955 ондо түмэр замаар ашаа шэрэлгэ 1950 онойхидо орходоо 64 процент ехэ байба, гол мүрэнэй транспортын ашаа шэрэлгэ — 43 процентээр, автомобильна транспортын — 2,1 дахин дээшээ гараба. Пассажирнуудые шэрэлгэшье нилээд ехээр дээшэлээ.

2. Табадахи табанжэл соо 1,4 мянган километр утатай шэнэ түмэр замууд табигдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Центрын, Поволжиин, Уралай ба Сибириин районуудта түмэр замаар ашаа шэрэлгэ бүри ехэ болобо. Ехэ ашаа шэрэгдэдэг газарнуудта 2,8 мянган километр утатай хоёрдохи харгы табигдажа, ашаглалгада оруулагдаба, 1,7 мянган километр утатай түмэр харгынууд электрификацилагдаа.

РСФСР-эй газар дээрэ түмэр замай транспортын нилээд ехээр хүгжөөгдөөшье һаань, зарим нэгэн түмэр замууд ашаа шэрэхэ талаар табигдаһан эрилтэнүүдые дүүргэнэгүй. Хэдэ хэдэн участогуудта түмэр замай барилга ба хоёрдохи харгынуудые табилга аалин нобшоор ябуулагдаһан байна.

3. Гол мүрэнэй транспорт улам хүгжөөгдэбэ. Тэндэхи портнуудай ашаа ябуулха шадабари бүри ехэ болобо, ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэринүүд механизацилагдаа, гол мүрэнэй ехэ ехэ портнууд хүсэтэ ехэ крануудаар, автопогрузчигуудаар ба бусад түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаба.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябалгын Волго-Донской канал, Дон мүрэн дээрэхи Цимлянска гидроузел ашаглалгада оруулагдаа.

Табадахи табанжэл соо багашаг гол мүрэнүүдые ашаглалга үргэлжэлүүлэгдэбэ. РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи гол мүрэнэй транспортын главна управлениин флот ехэнхидээ бага мүрэнүүдээр ашаа шэрэдэг юм. 1955 ондо тэрэ флодой ашаа шэрэлгын хэмжээн 1950 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ болобо. 1955 ондо самоходно флодой бүтээсэ 1950 онойхитой сасуулхада 40 процент, самоходнобэшэ флодой бүтээсэ 42 процент ехэ болоо. Тиигээшье һаань, флодой зогсолго һааталга мүн лэ ехэ байһаар.

4. Ниитын хэрэглэдэг автомобильна транспортын ашаа шэрэлгэ 1955 ондо 1950 онойхидо орходоо 9 дахин шахуу ехэ болобо. РСФСР-эй газар дээрэ хэгдэдэг бүхы автомобильна шэрэлгын хэмжээн соо ниитын хэрэглэдэг автомобильна транспортын удельнэ хэмжээн 1950 ондо 5 процент байһанаа 1955 ондо 19 процент хүрэтэр дээшэлбэ.

Табадахи табанжэл соо үргэн хэрэглэлэй ашаануудые нэгэдүүлэн шэрэлгэ улам ехэ болобо. Ашаа шэрэдэг автомобильнуудай бүтээсэ 20 процентээр дээшэлээ. Зүгөөр автотранспортын хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии. Ашаа шэрэдэг автомобильнуудай хахад хуби шахуунь элдэб шалтагаанаар, гол түлэб эбдэрһэн дээрэһээ зогсожо байһан байба, тиихэ зуура ябажа байһаншье автомобильнууд бүхы ябадалайнгаа хахад хубииень миин хооһоор гүйһэн байна. Ашаа шэрэдэг автомобильнуудай дутуугаар ашаглагдадаг байһанай нэгэн гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, тэдэнэр бултадаа бишыхан ажахынуудаар тараагдашанхай юм, заһабарилгын база мүн лэ дутамаг байна.

РСФСР-эй автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгынуудай министерство областьнуудай, хизаарнуудай, автономно республикануудай ажахынуудые ниитын хэрэглэдэг автомобильна транспортаар мууса хангана, үргэн хэрэглэлэй ашаануудые нэгэдүүлэн шэрэлгые һулаар ябуулна.

РСФСР дотор байгаа гүрэнэй ба олониитын организацинуудай хүнгэн автомобильнууд ехэхэн дутагдалтайгаар ашаглагдана. Тэдэ автомобильнуудые барихын тула гүрэнэй нилээд ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Табадахи табанжэлэй турша дотор РСФСР-эй газар дээрэ автомобильна транспортаар хүн зониие хангалга зарим тэды һайжарба. Пассажирнуудые автобусаар шэрэлгэ 1955 ондо 1950 онойхитой сасуулхада дүрбэ дахин, хүнгэн таксомоторнуудаар шэрэлгэ гурба дахин ехэ болобо.

Городууд хоорондын автобусно линиинүүдэй утань табанжэл соо 1,6 дахин нэмээгдэбэ. Автобусуудай ябадаг городуудай тоо 1950 ондо 246 байгаа һаа, 1955 ондо 425 болобо, ашаа шэрэдэг таксомоторно автомашинануудтай городуудай тоо 155 байһанаа 604 болобо, хүнгэн таксомоторно автомашинануудтай городуудай тоо 201 байһанаа 358 болобо.

Автомашинануудай, тэргын ябадаг дардам харгын утань РСФСР-эй газар дээрэ табанжэлэй турша дотор 14 процентээр нэмээгдэбэ. Ростовһоо — Минеральные Воды хүрөөд—Орджоникидзе ошоһон автомобильна харгы баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглажа байһан районуудта нилээд ехэ хэмжээнэй харгы табигдаба.

5. РСФСР дотор хэлхээ холбооной ба радиофикациин хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд саашадаа хүгжөөгдэбэ. 1955 ондо городской телефонно станцинуудай хүсэн 1950 онойхитой сасуулхада 34 процент ехэ болобо. Олохон городуудта автоматическа телефонно станцинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Сельскэ Соведүүдые, машинно-тракторна станцинуудые, совхозууд ба колхозуудые телефонтой болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ.

Радиодамжуулгын станцинуудай хүсэн, радиоприёмна точконуудай тоо 1955 ондо 1950 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ болобо. Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглажа байһан районуудта хэлхээ холбооной хэдэн олон предприятинууд нээгдэбэ. Тиигээшье һаа республика дотор хэлхээ холбоо ябуулха талаар нилээд ехэ дутагдалнууд бии: олохон ушарнуудта почто саг болзор соогоо асарагданагүй, илантаяа энэнь хүдөө нютагуудта хабаатай юм. Телефоноор хөөрэлдэхэ гэхэдэ элдэб һаатал, дутагдалнууд али олон ударадаг. РСФСР-эй хэлхээ холбооной министерство эдэ дутагдалнуудые аалин нобшоор зайсуулна, хэлхээ холбооной хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ үүсхэл оролдолго багаар гаргана.

IV. Ажалай бүтээсын ургалта, үйлэдбэриин гаргашануудай бага бололго

1. РСФСР-эй арадай ажахын али бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсэ дээшэлбэ. Республиканска ба нютагай промышленностьда табанжэл соо ажалай бүтээсэ 38 процентээр дээшэлбэ, городской ба хүдөөгэй барилгын министерствын ябуулдаг барилганууд дээрэ — 35 процент, хүдөө ажахыда тухайлаад үзэхэдэ 37 процент дээшээ болобо.

Шэнэ техникые дутамагаар ашаглаһан дээрэһээ, машина ба механизмуудые хүсэд хэрэглээгүйһөө боложо, мүн тэрэшэлэн республиканска ба нютагай промышленностиин хэдэ хэдэн предприятинуудай жэгдэ бэшээр ажаллаһан дээрэһээ, миин зогсожо хүдэлмэриингөө сагые гээһэнһээ боложо, зарим нэгэн министерствонууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар үгтэдэг жэлэй түсэбүүдые дүүргээгүй.

2. РСФСР-эй арадай ажахын али бүхы һалбаринуудта үйлэдбэриин гаргашануудые яһала бага болоо. Зүгөөр продукциин өөрын үные доошолуулха талаар жэл бүри үгтэдэг даалгабаринуудые зарим нэгэн министерствонууд хододоо дүүргэдэггүй байгаа. Тэрэ тоодо РСФСР-эй ой модоной промышленностиин министерство, РСФСР-эй загаһанай промышленностиин министерство, РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерство оролсоно.

РСФСР-эй худалдаа наймаанай министерствын рознично худалдаанай тусхай гаргашанууд табанжэлэй турша дотор сасуулагдамал сэнгээр 25 процент доошоо болобо.

V. Арад зоной материальна байдалые, элүүрые сахилга ба культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэ

1. РСФСР-эй арадай ажахыда хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэд болон албахаагшадай тоо табадахи табанжэл соо 5,8 миллион хүнөөр гэхэ гү, али 23 процентээр олон болоо. РСФСР-эй газар дайда дээрэ хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэд болон албахаагшадай тооe дунда жэшээгээр жэл соо абажа харахада 31,2 миллион хүн болоно. РСФСР-тэ мэдэлтэй байһан предприятинууд болон эмхи зургаануудта хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэд болон албахаагшадай тоо 1955 оной эсэс багта 15 миллион хүн байгаа.

2. Үнгэрһэн табанжэлэй туршада бүхы Советскэ Союз дотор байһандал адляар мүн РСФСР дотор-шье бодото салин хүлһэн, колхознигуудай олзо ехэ болоо. Хүдэлмэришэд болон албахаагшадта социальна тэдхэмжэдэ түлэдэг түлбэринүүдые, пенси, түлөөһэгүй гү, али хүнгэлтэтэй сэнгээр санатори, амаралтын гэрнүүдтэ болон хүүгэдэй эмхи зургаануудта байха путёвконуудые, олон үхибүүдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ үгтэдэг тэдхэмжые, һурагшанарта үгтэдэг стипендиие, түлөөһэгүй һуралсалые, түлбэригүй медицинскэ туһаламжые, амаралтада байха үедэнь салин хүлһэ түлэлтые ба бусад түлбэринүүд болон хүнгэлэлтэнүүдые оруулалсан РСФСР-эй хүн зон гүрэнһөө тэдхэмжэ болгон элдэб түлөөһэ 1955 ондо 1950 онойхитой сасуулхада 24 процент ехээр абаһан байна.

3. РСФСР-эй гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаандахи рознично наймаан үнгэрһэн табанжэл соо, сасуулагдамал сэнгээр, 88 процентээр ехэ болгогдоо. Эд хэрэглэгшэдэй коопераци наймаа хэлгээ 2,1 дахин ехэ болгоо. Арадай хэрэглэлэй гол шухала эд бараанууд хүн зондо ехээр худалдагдадаг болоо. 1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо хүн зондо мяха болон мяханай продуктнууд, загаһан болон загаһанай продуктнууд, малай тоһон, сыр, ургамалай тоһон, овощьной болон үрэ жэмэсэй консервэнүүд, сахар, сай, һүн болон һүнэй продуктнууд, сортовой гурил болон бусад эдеэ хоолой зүйлнүүд ехээр худалдагдаа. Олон зүйлэй эд бараанууд, тусхайлбал гадар болон дотор хубсаһан, хлопчатобумажна болон торгон бүд, оймһон, трикотажна зүйлнүүд, гутал, мебель, металлаар хэһэн амһарта болон бусад мүн лэ ехээр худалдагдаа. Велосипед болон мотоцикл, часы, оёдолой машина, радиоприёмник болон телевизор, гэрэй холодильнигууд, хубсаһа угаадаг машина болон пылесос гэхэ мэтын культурна-ажабайдалай товарнууд илангаяа ехээр наймаалагдадаг болоо.

Модо, цемент, шифер, нимгэн хушалта, ашаанай автомашинанууд болон бусад ажахын-үйлэдбэриин хэрэглэлэй эд бараануудые колхоз болон колхознигуудта хэдэ дахин ехээр наймаалагдаа.

Эдеэ хоолой болон промышленна товарнуудай ехээр наймаалагдадаг болобошье һаань, мяха, өөхэ, тоһон, сахар болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгэ хүн зоной эдэ зүйлнүүдтэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаагүй.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта

ТАБАДАХИ ТАБАНЖЭЛ СОО РСФСР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨҺЭНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ (1951—1955 онууд)

ФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин, РСФСР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Түгэсхэл)

спубликын худалдаа наймаа- организацинууд — РСФСР-эй дaa наймаанай министерство, требсоюз болон бусад хүн зо- эрилтэнүүдые һулаар шэнжэл- энэ, областьнуудта эд бараа хадаа алдуу гаргана, эд ба- й ресурснуудта нэмэри болгон уудта байһан эд бараа худал- аймаанай эрьесэдэ һулаар ха- улна, эд бараанай шанарые аруулха, ассортиментыень үр- хэ талаар промышленностьда багаар үзүүлнэ.

спубликын ниитын эдеэ хоолой приятинууд 1951—1955 онуудта блюдэнүүдые гаргалгые 62 нт, эд бараанай эрьесые са- дамал сэнгээр 81 процент ехэ он байна. Гэхэтэй хамта, н эдеэ хоолые эмхидхэлгэдэ н дутагдалнууд бии байһаар. ын эдеэ хоолой олон предприя- дта хэрэглэгшэдые хангалга муугаар лэ эмхидхэгдэнэ.

энэй болон кооперативна ху- а наймаанай магазинуудай 7 процентээр олошороо, тиихэ- д, хубсаһа, гутал, мебель, ном бусад эд бараа худалдадаг й шэглэлтэй болгогдоһон мага- дай тоо гүрэнэй худалдаа най- й сетьдэ бүри олон болоо.

ловонуудай, ресторануудай, нуудай тоо 30 процентээр оло- . Тиигэбэшье, ниитын эдеэ й предприятинуудай ургалта оной эрилтэнүүдһээ гээгдэжэ

Табадахи табанжэлэй туршада СР дотор гэр байрануудые ба- ар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Гү- һомолһон мүнгөөр, мүн тэрэ- предприятинуудай фондһоо ан ба бусад централизованно мүнгэ зөөрэөр РСФСР-эй га- ээрэ 78 миллион дүрбэлжэн талмайтай байрын гэрнүүд ба- һан байна. Тэрээнһээ гадна, о һуудаг хүн зон өөһэдынгөө эр ба мүн гүрэнэй урьһалам- 22 миллион дүрбэлжэн метр йтай байрын гэрнүүдые. бари- айна. Колхознигууд болон хү- интеллигенци табадахи та- лэй туршада 1,1 миллион гэр- е бариа.

энэй болон кооперативна ор- ацинуудай мэдэлдэ байдаг СР-эй городуудай болон хүдэл- эдэй тосхонуудай байра бай- фонд табанжэл соо 27 про- р ехэ болоо. Табанжэлэй тур- водопроводтой болоһон гэр н талмайнууд 39 процентээр, изацитай болоһон—42 процен- центральна түлилгөөр дулаа- гдадаг байрын талмайнууд 76 нтээр ехэ болоо.

одууд, хүдэлмэришэдэй тосхо- болон хүдөөгэй районно центр- е болбосон түхэлтэй болгохо ммунальна предприятинуудые а талаар табадахи табанжэ- уршада ехэ хүдэлмэри хэгдээ. родто водопровод, 48 городто изаци коммунальна хэрэглэм- шэнээр хэгдэһэн ба шэнэлэн даһан байна.

И. Ленинэй нэрэмжэтэ метро- енэй 10,8 километр утатай тү- н ээлжээн Ленинградта ба- жа ашаглалгада үгтэһэн бай- . И. Ленинэй нэрэмжэтэ Мос- метрополитенэй ашаглалгын табанжэлэй туршада 18,3 ки- ээр ута болоо. Метрополите- пассажирнуудые зөөлгэ табан- оо 49 процентээр ехэ болоо.

иновскда, Новочеркасскда, скда болон Краснотурьинск- мвайна зам шэнээр табигдаа. жэлэй туршада трамвайна за- тань 11 процентээр, трамвайна удай тоо—14 процентээр, айгаар пассажирнуудые зөөл- процентээр ехэ болоо. Вла- , Тамбов, Саратов, Чкалов, городуудта троллейбусна зам саан шэнээр эмхидхэгдээ. ейбусна линиин утань 65 про- р, троллейбусна машинануу- оо—51 процентээр, пассажир- е троллейбусаар зөөлгэ—81 нтээр ехэ болоо.

ФСР-эй 27 городууд табадахи жэлдэ гэрэй-коммунальна хэ- лэмжэдэ газ абажа байгаа. Та- табанжэлэй туршада хүн зо- рэглэмжэдэ газ үгэлгэ 2,9 да- э болоо, газаар хангагдадаг квартирануудай тоо хоёр дахин оло- шороо.

Водопровод, канализаци, тепло- фикаци, газификаци хэлгэдэ, горо- дой транспортда, гостиница болон нютагай Соведүүдэй коммунальна бусад предприятинуудай капитальна барилгада гаргагдаһан мүнгэ зөөри 1950 онтой сасуулхада 1955 ондо 1,5 дахин ехэ болоо. Капитальна барил- гануудта гүрэнэй һомолһон мүнгэ гаргашалхын хажуугаар, республи- канска болон нютагай бюджедүү- дые дүүргэхэ үедэ олдоһон нэмэлтэ орошонуудаар нилээд ехэхэн капи- тальна хүдэлмэринүүд хэгдээ. Тии- гэбэшье, РСФСР-эй Коммунальна ажахын министерство болон нюта- гай органууд хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха талаар бии байһан арга боломжонуудаа хүсэ- дөөр хэрэглэнэгүй, коммунальна предприятинуудые болон байрын гэрнүүдые барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөри хүсэдөөр ашагланагүй. Зарим городуудта хүн зониие ком- мунальна талаарнь хангалгада ехэ- хэн дутагдалнууд бии байна.

5. Табадахи табанжэлдэ арад зо- ной бэеын элүүрые хамгаалха хэрэг саашадаа һайжаруулагдаа. Город болон хүдөө нютагуудай больница- нуудтахи, нарайлалгын гэрнүүдтэхи болон диспансернүүдтэхи һууринуу- дай тоо 25 процентээр, хүүгэдэй яслинуудтахи һууринуудай тоо 16 процентээр олон болоо. 1955 оной эсэс багта хүүгэдэй садуудта 1,2 миллион хүн, али 1950 онойхиһоо 50 процентээр олон үхибүүд байгаа. Санаторинууд болон амаралтын гэрнүүдтэхи һууринуудай тоо 32 мянган гэхэ гү, али 14 процентээр олон болоо. Табадахи табанжэлэй туршада республика дотор врачуу- дай тоо 38 мянган, тиихэдэ дунда медицинскэ персоналай тоо — 100 гаран мянган хүнөөр олошороо. Тиигэбэшье, хүдөө нютагуудта вра- чууд дутаһаар зандаа. Медицинскэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр, аппарату- ра болон инструментнүүдээр эмнэл- гын эмхи зургаануудые хангалга һайжараа.

Республика дотор олониитын ха- баадалгатай физкультурна хүдэлмэ- ри улам саашадаа һайжаруулагдан хүгжөө.

6. Үнгэрһэн табанжэлдэ социали- стическэ культурын бүхы һалбари- нуудые саашадань хүгжөөлгэдэ РСФСР дотор амжалтанууд туйлаг- даа. 1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо хүдэлмэришэн ба хүдөө- гэй залуушуулай һургуулинуудые оруулалсалгатайгаар дунда һургуу- линуудай тоо 84 процентээр, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта хоёрһоо үлүү дахин олон болоо. 1950 оной- хитой сасуулхада дунда һургуули- нуудай 8—10-дахи классуудта һура- даг һурагшадай тоо 2,4 миллион хү- нөөр гэхэ гү, али 3,5 дахин, тиихэдэ хүдөө нютагуудтахи 8—10-дахи классуудай һурагшанар 3,7 дахин олон болоо.

1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо дунда һургуулинуудай 10-дахи классые дүүргэгшэдэй тоо 4,5 дахин олошороо. 1955 ондо городуудта 7 класс дүүргэгшэдэй 90 гаран про- центнь һуралсалай 1955/56 онуудта дунда һургуулинуудта, технику- мүүдтэ һуралсалаа үргэлжэлүүлһэн байна.

Бүгэдэниитын долоон жэлэй һу- ралсалһаа дунда һуралсалда орол- гын дүүрэжэ шахуу байһан автономно республиканuудай түб хотонуудта, республиканска мэ- дэлтэй городуудта, областной болон хизаарай, мүн томо промышленна центрнүүдтэ 8—10 классуудта һура- жа байһан һурагшадай тоо 1950 онойхитой сасуулхада 623 мянган хүнөөр гэхэ гү, али 3,5 шахуу дахин олон болоо. Амжалтын туйлагдаад байбашье һаа, һургуулинуудай хү- дэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии, олон һургуулинуудта политех- ническэ һуралсал хангалтагүйгөөр табигданхай.

1955 ондо заочно һуралсалые оруулалсалгатайгаар дээдэ һур- гуулинуудта 1950 онойхидо орхо- доо 377 мянган студентнэр олоор һу- ража байгаа. Тиихэдэ заочно һурал- сал оруулалсан техникумүүд болон тусгаар дунда һургуулинууд- та 1950 онойхиһоо 388 мянган хүн олоор һуража байгаа. Ажаллажа байгаад үдэшын болон заочно, дээ- дэ ба тусгаар дунда һургуулинууд- та, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй за- луушуулай, мүн ехэ наһатанай һур- гуулинуудта һурагшадай тоо 1955 ондо 1,9 миллион хүн боложо, 1950 онойхиһоо 53 процентээр олошороо.

1955 ондо заочно һуралсалые оруулалсан дээдэ һургуулинууд 151 мянган мэргэжэлтэдые гэ- хэ гү, али 1950 онойхиһоо 40 мянга гаран хүнөөр олоор бэлэд- хэжэ гаргаһан байна. Заочно һурал- салые оруулалсан тусгаар дунда һургуулинууд 230 мянган хүниие гэхэ гү, али 1950 онойхиһоо 45 мян- ган хүниие олоор һургажа гаргаһан байна. Табадахи табанжэлэй тур- шада бүхы дээрээ РСФСР-эй дээдэ һургуулинууд 679 мянган залуу мэр- гэжэлтэдые, тусгаар дунда һургуу- линууд —949 мянган хүниие, тиихэ- дэ хамта дээрээ 1628 мянган хүниие гэхэ гү, али дүрбэдэхи табанжэлдэ орходоо 39 процент олоор бэлэдхэн гаргаа. РСФСР-эй арадай ажахыда хүдэлжэ байһан дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй тоо табадахи табанжэл соо 1,5 дахин олошороо.

Зарим дээдэ һургуулинууд болон техникумүүдтэ мэргэжэлтэдые бэ- лэдхэлгын шанар арадай ажахын мүнөө энэ үеын эрилтэнүүдһээ гээг- дэжэ ябана. Дээдэ һургуулинууд тэгшэ бэшээр хубаарилагданхай, тэ- дэнэй олонхинь РСФСР-эй цент- ральна хубида оршодог, тиихэдэ Зүүн Сибирьтэ болон Дурна Зүгтэ дээдэ һургуулинуудай тоо үсөөн байна.

7. РСФСР-эй научна хүдэлмэри- лэгшэдэй тоо научно-педагогиче- ска кадрнуудые оруулалсахада 1955 ондо 1950 онойхитой сасуул- бал 38 процентээр олошороо. Дээ- дэ һургуулинуудай аспирантураар, научно-шэнжэлэлгын институдаар дамжуулан нилээд олон эрдэмтэд бэлэдхэгдээ.

8. Жиирэй элдэб олон мэр- гэжэлтэй кадрнуудаар арадай ажахын хэрэглэмжые хангахын тулада табадахи табанжэлэй тур- шада ажалай резервнүүдэй учили- щиие болон һургуулинуудта 1,5 миллион мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд бэлэдхэгдээ, тэрэ тоодо техническэ, ремесленнэ, түмэр замай һургуу- линуудта 500 гаран мянган хүн, хү- дөө ажахые механизацилгын һур- гуулинуудта 400 мянга шахуу хүн, фабрично-заводской һуралсалай һургуулинуудта 600 мянга гаран хүн һургагдаа. Тэрээнһээ гадна табада- хи табанжэлэй туршада предприя- тинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн фабрично-заводской һуралсалаар 290 мянган хүн һургагдаа. Индиви- дуально-бригадна һуралсалаар, сэхэ үйлэдбэри дээрэ эмхидхэгдэһэн курса болон һургуулинуудаар дам- жуулан табадахи табанжэлэй тур- шада 5 миллион хүдэлмэришэд бэ- лон албахаагшад шэнэ мэргэжэлдэ һураһан гү, али өөрынгөө мэргэжэ- лые дээшэлүүлһэн байна.

9. Табадахи табанжэлэй туршада культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаа- нууд олон болгогдоо. РСФСР дотор 1955 оной эсэс багта 68 мянган клуб хүдэлжэ байгаа. РСФСР-эй бүхы библиотекэнүүдэй номойнь фонд табанжэл соо 300 миллион хэһэгээр олон болгогдоо. 1950 онойхитой сасуулхада киноустанов- конууд 39 процентээр олошороо. 1950 онойхитой сасуулхада 1955 он- до кино харагшадай тоо хоёр дахин олон болоо.

1950 онтой сасуулхада 1955 ондо хэблэн гаргагдаһан номуудай тоо 25 процентээр ехэ болоо гэхэ гү, али 800 миллион үлүүтэй хэһэг болоо. Журналнуудай, периодическа хэб- лэлнүүдэй ба бюллетеньнүүдэй тоо 1955 ондо 307 миллион хэһэг боло- жо, 1950 оной хэмжээнһээ 94 про- цент дээшээ ургаа. 1950 онойхитой сасуулхада газетэнүүдэй жэлэй тираж 52 процентээр нэмээ.

Арадай элүүрые сахиха, научна болон культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые барилгада гаргагда- һан капитальна гаргашанууд 1951— 1955 онуудта 1946—1950 онуудтай сасуулхада 1,5 дахин ехэ болоо.

***

Бүхы Советскэ Союз дотор боло- һондол адляар РСФСР-тэ табадахи табанжэлэй туршада арадай ажа- хые болон соёл культурые хүгжөөл- гэдэ туйлагдаһан хүгжэлтэ хадаа СССР-эй арадай ажахые 1956— 1960 онуудта хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэ- нүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ- дэ шухала болохо бүхы арга нүхэ- сэлнүүдые байгуулаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комисси.

РСФСР-эй Статистическэ Управлени.

ФНРЮ-гэй Президент Иосип Броз Тито, Н. С. Хрущев, А. И. Микоян Сталинградта ошоод байна

СТАЛИНГРАД, июниин 11. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Югосла- виин Арадай Федеративна Респуб- ликын Президент Иосип Броз Тито һамгантаяа, СССР-эй Верховно Со- ведэй Президиумэй Гэшүүн, КПСС- эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев, СССР-эй Министр- нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэ- дэхи орлогшо А. И. Микоян, Союз- на гүйсэдхэхэ вечын Түрүүлэгшын орлогшо Э. Кардель һамгантаяа, тэ- дэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд эндэ ерээд байха зуураа, мүнөөдэр «Але- ксандр Полежаев» гэжэ пароходто һуужа аяншалаа. Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябал- гын Волго-Донской каналай эхил- дэг газарта тэдэнэр ошожо хараа.

1942—43 онуудта фашистска бу- лимтарагшадта эсэргүүсэн, городой түлөө болоһон баатарлиг тэмсэл ту- хай Н. С. Хрущев, Советскэ Союзай Маршал А. И. Еременко Президент Титодэ замдаа ябахадаа хөөрэжэ үгөө.

Волго-Донской каналда ерэхэдээ, тэрэнэй гидротехническэ түхеэрэлгэ- нүүд тухай, каналай хэды шэнээн утатай байһан тухай Президент Ти- то һонирхоо. Волго-Донской систе- мээр уһалагдадаг газар тухай Ста- линградска обкомой нэгэдэхи секре- тарь И. К. Жегалин айлшадта хөө- рэжэ үгэһэн байна.

Тиигээд Волга дээрэ баригдажа байһан Сталинградска ГЭС-тэ айл- шад ошоо. Гидроузелай тон ехэ кот- лованай дэргэдэ «Александр По- лежаев» пароходой ерэжэ зогсохо- до, Югославиин болон Советскэ Со- юзай гүрэнэй ажал-ябуулагшадые угтахын тулада хэдэн мянган гидро- барилгашад суглараад байгаа.

Волгын уһанһаа барилгын тал- майе хамгаалжа байһан шорой обоолжо хэгдэһэн үндэр даамба дээ- рэ айлшад гараа. Эндэһээ гидроузе- лай агуувхэ барилга — ГЭС-эй ба- ригдажа байһан байшангай бетон болон арматура, плотинын болон шлюзэй барилга эли тодоор хараг- дадаг юм.

Сталинградска ГЭС-эй барилгын начальник А. Александров барилгын талмай дээрэ мүнөө хэгдэжэ байһан хүдэлмэритэй айлшадаа танилсуу- лаад, энэ хүсэн түгэлдэр гидроузе- лые бодхожо байһан хүнүүд тухай хэлэжэ үгөө.

Сталинградска гидробарилгаша- дай хэрэглэдэг техникые нүхэр Тито һонирхоо. Удаань архитектурна та- лаарнь гоёолго тухай хөөрэлдөөн бо- лоо. Барилгые инженерн э талаарнь һайнаар бүтээлгэ эгээн лэ һайн гоёлтонь болохо юм гэжэ нүхэр Хру- щев тэмдэглээ. «Гол юумэнь мра- мор бэшэ, харин киловатт болоно бшуу» гэжэ нүхэр Тито хүхюутэй- гээр ажаглалта хээ.

Барилгын хүдэлмэриин үргэн да- лайса айлшадые ехээр һонирхуулаа. Өөртэнь тайлбари үгэһэн инженер- нүүдтэ хандан нүхэр Тито, тусхайл- бал, иигэжэ хэлээ: «Таанад, нүхэ- дүүд угаа ехэ ажал хэрэг бүтээжэ байнат!».

Сталинградска ГЭС-эй шлюзэй котлованай малтагдаха газарта со- ветскэ ба югославска гүрэнэй ажал- ябуулагшад хүдэлмэришэд-барилга- шадтай уулзаа. Тэдэндэ хандахадаа Иосип Броз Тито югославска ара- дай зүгһөө, делегациин зүгһөө тэдэ- ниие амаршалаа. Барилгын асари ехэ хэмжээтэй байһые, советскэ ин- женернүүдэй ухаалан бодолгын сэ- сэн мэргэн байһые Президент Тито тэмдэглээ. Энэ ухаалан бодолго, мүн тэдэниие бэелүүлгэ социализм байгуулжа байһан югославска арадта тон шухала байна гэжэ тэрэ хэлээ. Тиимэһээ энэ ухаалан бодол- гынтнай бэелүүлэгдэжэ байһые ха- рахада бидэндэ ехэ аятай байна гэ- жэ нүхэр Тито хэлээ.

Барилгашад өөһэдтөө, мүн ерэхэ үетэнэй аша туһада ажаллана гэжэ Президент тэмдэглээ. Барилгашадта ехэ амжалта туйлахыень хүсөөд, энэ асари ехэ барилгын бүтээгдээд байхада, тэрэниие харахаяа эндэ- тнай ерэхэб гэжэ тэрэ найдуулаа.

Иосип Броз Титын хэлэһэн үгые нэрьемэ альга ташалгаар барилга- шад угтаа.

Удаань барилгын хүдэлмэришэдтэ хани халуунаар угтагдан Н. С. Хру- щев үгэ хэлээ.

— Нүхэр Титын манайда ерэһэн- дэ бидэнэр тон ехээр баясанабди,— гэжэ тэрэ хэлээ.— Энэ барилгын асари ехэ ба шухала байһан тухай, мүнөө хэлээд, энэ станциин баригда- жа дүүргэгдээд байхада харахаяа эндэ ерэхэб гэжэ нүхэр Титын хэлэ- һэндэнь бидэнэр баясанабди. Тэрэ- нэй өөрынгөө ханинартай ерэхэдэнь бидэнэр ехэ баяртайгаар угтахабди. **(Альга ташалга).**

Бүри һая советскэ хүнүүдэй шу- һанай урдаһан байлдаанай поли байһан баатарлиг Сталинградта би- дэнэр сэдьхэлээ хүдэлгэн ерэһэн байнабди. Советскэ хүнүүд дайсадта дарагдангүй, тэдэниие бута сохиһон, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй юумэ — шэнэ коммунистическэ об- щество байгуулхын тулада өөһэ- дынгөө асари ехэ туйлалтые хам- гаалһан байгаа. **(Альга ташалга).**

СССР-эй ажал хэрэгынь урагша- гүйдэхэл байха, тиин советскэ заса- гые капитализмаар һэлгэжэ болохо юм гэжэ һанадаг, заримдаа тиигэжэ хэлэдэгшье тиимэ түрэлэй хүнүүд хилын саана үшөө бии байһаар. Тэд иимэ юумэ ушаржа болохо аал нүхэдүүд?(!). («Үгы(!)» гэжэ **хүнүүд нэгэн дуугаар харюусана. «Хүсэниинь хүрэхэгүйл(!)», «Тиимэ- һээ хэзээдэшье иимэ ушар тохёол- дохогүй(!)», «Амяа хараад лэ байг лэ»).** Тиихэдэнь бидэнэр тэдэндэ иигэжэ хэлэдэг байнабди: хара хи- рээгэй сагаан болотор хүлеэгты) **(Энеэлдээн, альга ташалга болоно).**

Капитализмын богоолнууд, гэнэн хүнүүд иигэжэ бододог байна бшуу. Капиталистнууд хүдэлмэришэн ан- гиин шуһыел һорожо шададаг бай- на. Помещигүүдэй засагые бидэнэй унагаагаад, хүдэлмэришэд ба таряа- шадта эрхэ сүлөө, бүхы арадта эрхэ сүлөө дайлан абахадамнай капита- листнууд, тэдэниие даган ябагшад энээндэ аягүйрхэн хандаһан байгаа.

Эбтэйгээр ажабайха, тиимэ боло- холоороо, энхэ амгаланаар зэргэ ор- шон байха арга бидэндэ үгэгты гэ- жэ бидэнэр тэдэндэ хэлэдэг бай- гаабди. Бидэнэр тэдэнэй хэрэгтэ хамаарал сахагүйбди. Зүгөөр, тэдэ- нэр бидэнэй хэрэгтэ бү хамаарал- саг лэ.

Бидэнэр өөһэдынгөө замаар — агуувхэ ленинскэ замаар найдамтай- гаар урагшаа дабшахабди **(«Зүб», «Тон зүб» гэжэ сугларагшад зүб- шөөнэ.).**

Мүнөө үедэ дэлхэй дээрэхи эгээн лэ баян орон США болоно. Зүгөөр бидэнэр һаяар бүри баян болохобди. Тэрэнэй тулада бидэнэр гидроэлек- тростанцинуудые, атомна станцинуу- дые барихабди, машинануудай хү- нэй аша туһада хүдэлхын тулада, ажал хүдэлмэриин командирнуу- дынь хүнэй болохын тулада, ажа- лай бүри бүтээсэ ехэтэй болохын ту- лада наука болон техникые ураг- шань дабшуулхабди. Тиигэжэ ком- мунизмын илан мандаха эрхэ бай- дал бидэнэр бии болгохобди.

Капиталистнууд ашаг олзо оло- хын тула предприятинуудые бари- даг юм. Бидэнэр өөһэдынгөө, арад зонойнгоо ашаг туһада зорюулан барилга хэнэбди, хүнэй ажабайдa- лые хүнгэдхэхын тулада бидэнэр барилга хэнэбди. Таанадта ажалай баатарнуудта алдар соло! (!), **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Манайда бэрхэшээлнүүд бии, би- дэнэр тэдэниие мэдэнэбди, тэдэниие өөһэдынгөө хүсөөр дабажа гаранаб- ди гэжэ бидэнэр сэхэ руунь хэлэдэг байнабди. Капиталистнуудһаа туһа- ламжа эрихэгүйбди. Теэд тэдэндэ хурганайнгаашье үзүүр барюулаа һааш, сарбуушени шүүрэхэ бшуу. **(Энеэлдээн, альга ташалга болоно).**

Агуувхэ Ленинэй хүтэлбэрээр большевигууд хүдэлмэришэн ан- гиие, бүхы ажалшадые дахуулан ябажа, революци хээ һэн. Советскэ Союз хүсэн түгэлдэр социалистиче- скэ гүрэн болоод байна. Удахагүй, манай орон дэлхэй дээрэхи эгээн лэ баян орон болохол.

Советскэ Союзай ба Югославиин хоорондо гараһан арсалдаанай үн- гэрһэн сагай ушар болоһон тухай нүхэр Хрущев саашань хэлээ. **(«Хэ- тэ мүнхэдөө хани барисаатай бай- хабди!», «Үнгэрһэн юумые һанажа ябахагүйбди(!)» гэһэн абяанууд зо- ной дундаһаа дуулдана).**

—Манай хани барисаанай бэхи- жэн ургажа байһые гэршэлэн ха- руулхын тулада бидэнэр эндэ ерээд байнабди. Энэ хани барисаан хам- тымнай уг зорилгодо туһатай. Энэ хани барисаагаа бидэнэр хамтадаа бэхижүүлхэбди.

Югославиин арадуудтай Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан мандаха болтогой(!). **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Ороноо электрификацилха ленин- скэ агуувхэ түсэбые бэелүүлжэ бай- һан баатарлиг барилгашад мандаха болтогой! **(Нэрьемэ удаан альга та- шалга, «Ура(!)» хашхараан боло- но).**

Удаань айлшад Волжский горо- дто ошоо. Сталинградска гидробарил- гашадай залуу городой хэдэн мян- ган хүн зон тэдэниие хани ёһоор уг- таа.

Үдэшэнь Иосип Броз Тито, Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, Э. Кардель Сталинградта бусажа ерээ. Стали- градайхид хүндэтэ айлшадаа да- хяад халуунаар угтаа.

Ажалшадай депутадуудай Ста- линградска городской Соведэй гүй- сэдкомой түрүүлэгшэ А. В. Дынкин обед эмхидхэжэ, Иосип Броз Тито, Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, Э. Кар- дель болон тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые хүндэлөө. Обед хани ха- луун оршон байдалда үнгэрөө. Үгэ хэлэлгэ болоо. Сталинградай зура- гуудтай фотоальбомууд, тэрэшэлэн Сталинградска байлдаан тухай «Сталинград» гэжэ документальна кинофильмын нэгэ хэһэг югославска айлшадта бэлэг болгон үгтөө.

ИОСИП БРОЗ ТИТО, Н. С. ХРУЩЕВ, А. И. МИКОЯН СТАЛИНГРАДҺАА ГАРАБА

СТАЛИНГРАД, июниин 11. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Югосла- виин Арадай Федеративна Респуб- ликын Президент Иосип Броз Тито, СССР-эй Верховно Соведэй Прези- диумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэдэнтэй суг ябалса- һан югославска болон советскэ гү- рэнэй ажал-ябуулагшад мүнөө үдэ- шэ Сталинградһаа мордобо. Айлша- дые олон түмэн сталинградайхид үдэшөө.

Городой организацинуудай хүтэл- бэрилэгшэд, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд Сталинградска вокзал дээрэ сугларaa. Үхибүүд айлшадтаа сэсэгүүдые барюулаа.

Сталинградһаа бусахынгаа урда тээ ФНРЮ-гэй Президент Иосип Броз Тито иигэжэ хэлээ:

Хүндэтэ нүхэд, Сталинград горо- дой гражданинууд!

Бидэниие хани халуунаар угтаһа- найтнай түлөө городһоо бусахынгаа урда тээ өөрынгөө зүгһөө, бүхы де- легациин зүгһөө үшөө дахин гүнзэ- гы ехэ баясхалан хүргэнэб.

Эндэ оройдоол нэгэ үдэр соо бай- гаад бусаһанаа шаналнабди. Хожо- моо бидэнэр танай городто дахяад ерэжэ, таанадай саашанхи амжал- тануудые харахабди гэжэ би найда- наб. Зохёон байгуулхы хүдэлмэри- дөө болон барилгада шэнэ амжал- тануудые туйлахыетнай таанадта хүсэнэбди.

Баатарлиг город Сталинградай гражданинууд мандаха болтогой!

Советскэ Союз мандаха болто- гой(!).

Уулзатараа баяртай, хүндэтэ нү- хэдүүд(!).

Ябахынь урда тээ хани ёһоор га- раа барилсалга, айлшадта замдаа һайн ябахыень хүсэлгэ болоһон байна. Айлшадай хүндэлэлдэ зо- рюулагдаһан амаршалганууд боло- но. Советско-югославска хани бари- саанай хүндэлэлдэ юрөөлнүүд та- бигдана. Тиигээд поезд Краснодар орохоёо гараа.

Йеменэй уг залгамжалагша принц эмир Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр Москвада ерэбэ

Советскэ Правительствын уряа- лаар Йеменэй уг залгамжалагша принц Премьер-Министрын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Королевскэ Дээдэ зэргэтэ эмир Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр июниин 11-дэ Москвада ерээ. Йеме- нэй Финансын министр эль-Кади Абдурахман эль-Саяли, Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо ба гүрэнэй министр эль-Кади Мохамед эль-Амри, йеменскэ правительствын политическэ советник доктор Хасан Багдади, худалдаа наймаанай со- ветник шейх Али эль-Джабали, секретарь доктор Иса Нахля болон бусад хүнүүд эмир эль-Бадртай хамта ерэлсээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо М. Г. Первухин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Т. Шепилов, СССР-эй Верховно Соведэй Прези- диумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Ар- мянска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. М. Арушанян, СССР-эй Министрнүү- дэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Ф. Тевосян, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр И. Г. Кабанов, СССР-эй Гадаадын хэрэ- гүүдэй министрын орлогшо В. С. Се- менов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Р. Расулов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэг- шэ Н. И. Бобровников, СССР-эй Ев- ропейскэ хубиин ба Сибириин му- сульмануудай Шажан мүргэлэй Уп- равлениин түрүүлэгшэ Муфтий Ш. Хиялидинов, СССР-эй МИД-эй Ду- тын ба Дунда Востогой оронуудай таһагые даагша Д. Т. Зайцев, Моск- ва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагшын ор- логшо К. А. Кочетов, тэрэшэлэн Москвада байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые Толгой- логшонор, советскэ болон хариин оронуудай журналистнууд СССР-эй болон Йеменэй Гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн, столицын

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Йеменэй уг залгамжалагша принц эмир Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр Москвада ерэбэ

(Түгэсхэл)

Центральна аэродром дээрэ Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадрые угтаа.

17 часта самолет ерэжэ буугаа. Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр самолёдһоо гараад, тэрэниие угтажа байһан тусхай тушаалта хүнүүдтэй гар гараа барилсаа.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Йеменэй болон Советскэ Союзай Гүрэнэй гимннүүд наадагдаа.

Микрофоной үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр иигэжэ мэдүүлээ:

Господин министр!

Эсэгынгээ зүгһөө, Йеменскэ правительствын ба арадай зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө агуухэ Советскэ Союзай арад зондо ба правительствэдэ би амаршалгын үгөөр хандана. Иимэ хани халуунаар угтаһанайтнай түлөө, Советскэ Правительствын намайе уриһанайнь түлөө гүнзэгы ехэ баяр баясхалан хүргэжэ байһанаа би элишэлэн мэдүүлнэб. Культурын хэрэгтэ, бүхы арадуудай соёл болбосоролой хэрэгтэ үнинһөө хойшо тон ехэ туһа нэмэри оруулжа байһан орон болотшо агуухэ Советскэ Союзда оронойнгоо түрүүшын түлөөлэгшэ боложо ерэхэ зол намда тудаһандань би баяртай байнаб. Промышленностиин болон хүдөө ажахын талаар танай ороной туйлаһан дэбжэлтэтэй танилсаха арга боломжо эндэ байха үедэм олгогдоо һаань, би ехэ золтой байха байнаб. Танай гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй танилсаха, манай оронуудай хоорондохи хани ёһоной заншалта холбоо барисаа улам саашадань бэхижүүлхэ аргатай болохын тулада энэ аяншалгаяа би ехээр хүлеэжэ ядадаг байгааб. Бэе бэеэ хүндэлэлсэхэ, хани барисаатай байха ба ондоо ороной хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ёһо гуримда үндэһэлэн манай арадуудай хоорондохи харилсаан үни холоһоо хойшо байгуулагдадаг байна.

ООН-эй гэшүүн байһан бүхы оронуудтай хани харилсаатай Йемен хадаа гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй нюураараа уулзажа, холбоо барисаа байгуулха, хани харилсаагаа бэхижүүлхэ зорилгоор бэе бэедээ айлшалалсалга эб найрамдал бэхижүүлхэ, арадуудай ажана байдал һайжаруулха, тэрэшэлэн дайн сэрэгые зайсуулха гол шухала арга нүхэсэл болоно гэжэ ехээр этигэнэ.

Манай хоёр арадай, мүн бүхы дэлхэйн арадуудай ахадүүгэй хани барисаатай байжа эб найрамдалай ба худалдаа наймаанай бэхижэн мандажа байхаар, арадуудай эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай ба ажана һайнаар байха эрхын бэелүүлэтдэхээр тиимэ системэ байгуулгада бэе бэеэ дэмжэлсэдэг байхын тулада Эгээн дээдэ Бурхандаа би мүргэнэб.

(ТАСС).

К. Е. Ворошиловтай Йеменэй уг залгамжалагша принц Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай Москвада ерээд байһан Йеменэй уг залгамжалагша принц премьер-министрын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр июнийн 12-то уулзажа хөөрэлдөө.

Уг залгамжалагша Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадрын уулзахада Йеменэй финанснуудай министр эль-Кади Абдурахман эль-Саяли, гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо ба гүрэнэй министр эль-Кади Мохамед эль-Амри, Йеменскэ правительствын политическэ советник доктор, Хасан Багдади, худалдаа наймаанай советник Шейх Али эль-Джабали, мүн уг залгамжалагша принцтэй хамта ерэһэн бусад хүнүүд байлсаа.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов хөөрэлдөөнэй болоходо байлсаа.

(ТАСС).

Н. А. Булганинтай Йеменэй уг залгамжалагша принц премьер-министрын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр эмир Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай Йеменэй уг залгамжалагша принц, премьер-министрын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Королевскэ Дээдэ зэргэтэ эмир Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр июнийн 12-то уулзаа.

Уг залгамжалагша принцтэй Йеменэй финанснуудай министр эль-Кади Абдурахман эль-Саяли, Йеменэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо ба гүрэнэй министр эль-Кади Мохамед эль-Амри, Йеменскэ правительствын политическэ советник доктор Хасан Багдади ба худалдаа наймаанай советник Шейх Али эль-Джабали, уг залгамжалагша принцтэй хамта ерэлсэһэн бусад хүнүүд байлсаа.

Н. А. Булганин уг залгаламжалагша принц Сейф уль-Ислам Мохамед эль-Бадр хоёрой хоорондо болоһон хани ёһоной хөөрэлдөөндэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов хабаадаа.

(ТАСС).

Хүдөөгэй багша

Сэлэнгын аймагай Ноёхоной долоон жэлэй һургуулиин 1—3-дахи классууд һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэбэ. 1-дэхи классай 12 һурагшад бултадаа 2-дохи класста оробо. Тэдэнэй 5-ниинь 1-дэхи классаа гансал «5» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ, магтаалай грамотаар шагнагдаба. Һурагшад Дандаров Витя, Столярова Тамара, Жамбалова Света, Халтанова Лариса гэгшэд эрхим һайн амжалта туйлаа.

3-дахи класста һурадаг 8 һурагшад бултадаа 4-дэхи класста оробо. Тэдэнэй олониинь һуралсалайнгаа жэлые «5», «4» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэбэ.

Эдэ классуудта Дарья Федосеевна Жамбалова заадаг. Тэрэ 15 жэл таһалгаряагүй багшаар ажаллана. Энэ нүхэр үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы шадабари, оролдолгоёо гамнангүй зорюулна. Өөрынгөө педагогическа мэргэжэлые дээшэлүүлхын, советскэ педагогикын шэнэ шэнэ һонинуудые мэдэхын тула Дарья Федосеевна педагогическа журнал, газетые хододоо уншадаг юм. Һурагша бүхэнэй онсо илгаае элирүүлжэ, тэрэнэй абьяас болон дутагдалые шэнжэлдэг байна.

Нүхэр Жамбалова ород хэлэнэй, арифметикын методико һайнаар мэдэдэг. Һургуулидаа методическа элидхэлнүүдые хододоо хэдэг юм. Жэшээнь, шоото дээрэ нэмэлгэ ба хороолго, 1-дэхи класста уншалгын урок яажа үнгэргэхэб, эхин һургуулиин һурагшадые зүбөөр уншахыень яажа һургахаб гэхэ мэтэ элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Энээнэйнгээ хажуугаар һая хүдэлмэрилжэ эхилһэн залуу багшанарта ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэй урогуудта орожо, зохихо ажаглалта хэжэ, дутагдалнуудыень оложо үгэдэг, урогоо хайшан гэжэ һайнаар үнгэргэхэб гэжэ заажа үгэдэг юм.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ шэнэ программын ёһоор гар ажалаар горьтойхон хүдэлмэри Дарья Федосеевна хээ. Классуудайнь һурагшад кордоноор, саарһаар, модоор, бүдөөр элдэб юумэнүүдые уралжа һураа.

Гадна, һурагшадай түрэлхидтэй саг үргэлжын холбоо байгуулха гэжэ энэ багша оролдодог. Һурагшадайнтаа гэртэхиндэ ошожо, тэдэнэй үхибүүдэй ямараар һуража байһан тухай, гэртэхинэй талаһаа юун, ямар оролдолго хэрэгтэйб гэжэ тэдэндэ хэлэдэг байна. Үнгэрһэн жэлдэ түрэлхидэй 3 суглаан зарлагдаа. Мүн тэдэнэртэ һурагшадай хүсөөр уранһайханай номернууд харуулагдаа.

Мүнөө нүхэр Жамбалова багшанарай III республиканска зүблөөндэ хабаадахаар һунгагдаад байна.

П. Халтанов.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ҺҮ ҺААЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ 1956 оной июнийн 10-най МЭДЭЭН

Аймагууд	Һү һааха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр): Үнгэрэгшэ 8 һарын туршада	тэрэ тоодо һүүлэй 10 хоног соо
Зэдын	47,9	561	48
Тарбагатайн	41,2	678	38
Кяхтын	40,7	546	41
Сэлэнгын	40,0	620	40
Хориин	38,8	464	33
Прибайкальска	38,2	755	57
Иволгын	36,5	520	33
Кударын	35,3	537	48
Яруунын	35,3	496	32
Заиграйн	34,0	467	32
Кабанскын	33,8	565	55
Түнхэнэй	33,4	439	40
Бичурын	31,2	432	34
Мухаршэбэрэй	30,8	419	24
Хэжэнгын	30,2	361	25
Байкало-Кударын	27,4	478	39
Курумканай	26,8	318	25
Закаменай	26,5	238	17
Ториин	24,6	287	20
Баргажанай	23,6	259	20
Ахын	13,0	55	—

Республикын аймагуудта кукуруза, хартаабха, овощь тарилгын ябаса тухай 1956 оной июнийн 10-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Силостэ оруулха кукуруза тарилга	Ногоон конвейертэ кукуруза тарилга	Хартаабха тарилга	Овощь тарилга
Кяхтын	108,5	97,7	47,5	32,2
Зэдын	104,7	—	82,8	47,5
Ториин	103,6	—	70,0	36,6
Мухаршэбэрэй	99,8	95,9	79,7	32,9
Тарбагатайн	99,6	—	96,8	29,1
Хэжэнгын	97,8	123,9	36,7	26,6
Хориин	95,0	—	77,5	26,3
Прибайкальска	93,5	27,3	81,0	38,7
Бичурын	93,3	28,0	78,2	41,5
Түнхэнэй	91,0	84,6	100,2	50,8
Иволгын	88,0	89,0	57,8	41,9
Кударын	86,1	122,8	100,9	33,0
Заиграйн	85,1	41,4	66,9	27,9
Яруунын	84,8	18,1	90,3	23,3
Курумканай	81,1	76,6	74,8	10,0
Закаменай	81,1	28,0	95,4	25,0
Сэлэнгын	71,3	42,6	74,3	23,3
Кабанскын	69,6	—	66,6	27,5
Б.-Кударын	63,5	62,3	82,1	52,2
Баргажанай	59,4	64,2	97,3	26,0

Республикын аймагуудта пар хахалалгын ябаса тухай 1956 оной июнийн 10-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	пар хахалалга
Тарбагатайн	81,9
Баунтын	77,1
Хориин	69,0
Хэжэнгын	64,1
Иволгын	63,4
Бичурын	59,7
Зэдын	57,1
Сэлэнгын	56,4
Мухаршэбэрэй	54,2
Заиграйн	52,4
Кударын	50,2
Яруунын	49,8
Ториин	42,1
Түнхэнэй	37,2
Кяхтын	36,5
Кабанскын	36,2
Байкало-Кударын	31,2
Баргажанай	20,4
Закаменай	18,1
Прибайкальска	17,5
Курумканай	—
Ахын	—
Хойто-Байгалай	—

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгын ябаса тухай 1956 оной июнийн 10-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалга	Условно трактораар хэгдэһэн зөөлэн хахалалга (гектараар)	Комбайнуудые заһабарилга	Косилкануудые заһабарилга
Чесанын	59,1	345,2	70,0	386,6
Жиримскэ	57,1	291,6	68,1	—
Ехэ-Кударын	52,9	374,7	74,1	80,0
Суулгын	52,8	346,4	58,6	79,4
Хэжэнгын	52,8	304,0	90,0	77,2
О. Ключевскойн	51,9	399,2	63,2	3,7
Цагаан-Усанай	51,5	282,7	45,4	50,0
Хориин	49,8	340,1	105,8	61,7
Бургалтайн	48,3	256,5	54,1	16,0
Курбын	47,2	355,9	58,3	40,8
Кыренэй	46,8	264,1	44,4	50,0
Саянтын	46,0	299,5	29,1	45,4
Хамнигадайн	45,2	254,7	57,1	82,9
Ториин	44,8	262,9	33,3	30,6
Потраничча	43,9	309,7	70,6	96,2
Сэлэнгын	43,7	362,7	62,9	46,3
Эгэтын	42,8	317,9	80,0	79,7
Тарбагатайн	42,1	276,7	60,8	57,1
Үдын	41,5	289,5	61,1	15,1
Хонхолойн	41,2	261,8	73,0	29,7
Сүхын	40,8	239,7	44,4	52,0
Түнхэнэй	40,7	292,8	103,2	—
Ехэ-Куналейн	40,5	286,2	39,1	—
Бага-Куналейн	39,3	273,0	77,2	—
Иволгын	39,1	218,0	53,3	8,6
Үшөөтэйн	37,7	290,9	86,2	45,4
Кяхтын	36,7	261,6	84,2	61,1
Бичурын	36,7	257,6	95,1	60,0
Кабанскын	35,8	312,8	104,1	—.
Селендумын	35,5	241,0	11,1	54,8
Закаменай	34,3	201,1	107,6	104,5
Сосновско	33,2	214,0	76,9	48,8
Гашейн	33,1	223,9	15,0	150,0
Ново-Брянска	33,1	233,8	29,4	100,0
Итанцын	32,3	205,7	61,1	425,0
Куйтунска	32,2	195,0	4,7	—
Баргажанай	31,6	247,2	36,1	25,8
Темлюйскэ	31,4	289,4	103,4	22,2

Һү, мяха тушаалгые эрид дээшэлүүлхэ

Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалга хадаа гүрэн түрын удхатай шухала хэрэг болоно. Гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ, мүн колхозуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха хэрэгтэ МТС-үүдэй ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байһаниинь мэдээжэ.

Гэбэшье, Куйтунска МТС-эй (Баргажан) хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгэй харюусалгатай удхашанарые мэдэжэ байбашье, харьяата колхозуудаараа илангаяа һү, үндэгэ тушаалгые саг болзортонь дүүргүүлхэ тушаа хүсэд анхаралаа табидаггүй байна. Эдэ дутагдалнуудые гүйсэд усадхаха арга боломжотой аад, колхозуудтаа шанга эрилтэ табижа, бодото хэмжээ абадаггүй байһаар. Жэшээлхэдэ, тус МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө үедэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые арайхан гэжэ 40-өөд процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ һүүлэй табан һара соо 220 гаран мянган литр һү тушааба. Энэнь нёдондонойхиһоо нилээд бага. Илангаяа һү тушаалгаар олохон колхозууд гээгдэлдэ оронхой. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ (Улюн) колхоз 1955 онойхидо орходоо 55 мянган литрээр, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 26 мянган литрээр багые тушааба.

Гадна, тус МТС-эй харьяата колхозууд үндэгэ тушаалгые муутаар ябуулна. Мүнөө оройдоо 5 хүрэхэгүй процентнь тушаагдаһан байна. Тиихэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудһаа бэшэнииинь үндэгэ тушаажа эхилээгүй байһаар. Иимэ ушар юун дээрэһээ үзэгдэнэб гэхэдэ, олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тахяануудаа муу байдалда байлгадаг, гүрэндэ үндэгэ ехээр тушаахын тула анхарал багаар табидаг юм.

Хүдөө ажахын продуктнуудые саг болзортонь гүрэндэ тушааха хэрэгтэ зорюулагдаһан парти, правительствын хэмжээ-ябуулгануудта эдэ бүхы дутагдалнууд һаад ушаруулна. Куйтунска МТС-эй дирекци болон партийна организаци колхозуудтаа туһаламжа үзүүлнэгүй, мүнөө һү, үндэгэ тушаалгын харюусалгатай сагай боложо байхада, тэрэнэй дүүргэлтэ тушаа аймпотребсоюзай заготконтороһоо, «Маслопромһоо» мэдээнүүдые абаад лэ һуужа байдаг заншалтай. МТС харьяата колхозуудайнгаа хүдөө ажахын продуктнуудые ямараар тушаажа байһыень шалгажа үзэдэггүй байна. Эгээл иимэ ушар нёдондо үзэгдэһэн байгаа. Мүнөө гол зорилго юуб гэхэдэ, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд колхозуудаараа ябажа, иимэ байдалай ушар шалтагаанииинь бүрин элирүүлжэ, бодото хэмжээ абаха зэргэтэй.

Тэрэшэлэн колхознигууд болон албахаагшадһаа һү, үндэгэ тушаан абалга муугаар ябуулагдана. Аймаг соо һү тушаалга 22 процент, үндэгэ тушаалга 34 процент дүүргэгдээ. Илангаяа Улюнай сельсоведтэ колхознитуудһаа һү тушаан абалга 10 процент, үндэгэ 25 процент дүүргэгдэбэ. Мүн Баянголой сельсоведтэ иимэ байдал үзэгдэнэ. Энээн тушаа дурсагдаһан сельсоведүүдэй түрүүлэгшэнэр хэмжээ абанагүй. Улюнай сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов һү, мяха тушаалга тухай миил хооһон хөөрэлдөө гаргадаг.

Мүнөө гол шухала зорилго юуб гэхэдэ, Куйтунска МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд харьяата колхозуудайнгаа мяха, һү тушаалгын гээгдэлые зайсуулха, мүн дурсагдаһан сельсоведүүд колхознигуудай болон албахаагшадай һү, мяха тушаалга түргэнөөр дүүргэхэ тушаа бодото хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Байкалов.

Һургуули шадарай участок дээрэ

Зунай түрүүшын үдэрнүүд... Бургалтайн долоон жэлэй һургуулиин хашаа дээгүүр баглагар ногоон набшаһатай модод һагсайлдана. Энэ хадаа һургуули шадарай үрэ жэмэстэ сад болоно. Тэрэ сад заахан участогтайшье һаа, үрэ жэмэс болон бусад модоор баян. Эндэ вишни, крыжовник, үлир, зэдэгэнэ болон бусад зэрлиг модон ургана. Тэдэнэй зариманһаа үрэ жэмэс абтаһан байха юм.

Тэрэшэлэн һургуулиин дэргэдэ 0,25 гектар газар дээрэ морковь, капуста, дыни, үгэрсэ, һонгино болон бусад овощь, кукуруза таригдана. «Партизанка» гэжэ сортын кукуруза нёдондо һайн ургаса үгэһэн байна. Эшэнүүдынь 3,5 метр үндэр боложо, хүсэд эдеэшэһэн нэгэ буурсаг гараһан байха юм. Мүн һургуулиинхид кукурузын рассада һайнаар ургуулһан байгаа. Энэнь манай эндэ кукурузын өөрын үрэһэнэй абтажа болохо байһаниие гэршэлнэ.

Тус һургуули «Улаан Бургалтай» колхоз хоёр бэе бэедээ шефскэ туһаламжа үзүүлнэ. Һургуулиин коллектив энэ жэлдэ колхоздоо 5 гектар газар дээрэ овощь тарижа ургуулха уялга абанхай. Тэдэнэр капуста, үгэрсэ, помидор, хартаабха тарихын тула энэ газарые өөһэдөө үтэгжүүлээ. Һургуулиинхид колхоздо сад тариха, спортивна талмай түхеэрхэ талаар бага бэшэ туһаламжа үзүүлнэ. Гадна, һурагшад энэ зунай үедэ колхоздоо ажаллажа, туд бүридөө 80 ажалта үдэр олохо гэжэ хэлсэһэн байна.

Энэ колхоз һуралсалай шэнэ жэлэй үедэ түлихэ түлеэ хүсэд бэлэдхээ, һургуулиие һуралсалай жэлдэ бэлэдхэхэ барилгын материалаар хангаха ба бусад туһаламжа үзүүлхэ юм.

Иигэжэ Ториин аймагай Бургалтайн һургуулиинхид һургуулидаа олоһон мэргэжэлээ бодото ажал дээрэ хэрэглэжэ, ажабайдал мэдэхээр хүмүүжүүлэгдэнэ.

Н. Цыбенов.

Түрүү отарада

Бальжин Эрдынеев Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хониной отарада гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэнэй отарада 800 эрье хонин тоологдодог юм.

Үбһэ тэжээлэй дутамаг байбашье, нүхэр Эрдынеев хонидоо тобир тарганаар, нэгэшье гарзагүйгөөр ондо оруулаа. Бэлшээрээ һэлгэжэ, үбэлдөө саһа ехэтэй газарынь хүрзөөр этэржэ байгаад, хонидоо шадамараар бэлшээдэг болонхой.

Мүнөө отарынхид хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо абаха гэжэ шиидээ, нооһо хайшалалгые эхилхэеэ байна.

Нооһо хайшалха хоёр агрегадта хүдэлхын тулада Ноёхоной долоон жэлэй һургуулиин дирекци 5-7 классай 24 һурагшадые томилоо. 12 һурагшань нүхэр Эрдынеевэй отарада эльгээгдэхэ юм.

П. Константинов.

Тобшо һонин

☆ Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой дархашуул Доржо Базаров, Мадай Михайлов, Т. Солхонов Бүтүүгэй гүүртэ дээрэ үнеэдэй дал барижа байна. Тэдэнэр даалгабаряа үдэр бүри 150—200 процент дүүргэнэ. Мүн залуу барилгашад Б. Уладаев, Ц. Цыренжапов, В. Намсараев барилгын модо шэрэлгэ дээрэ даалгабаряа 110—120 процент дүүргэдэг юм.

А. Михайлов.

☆ Даба Бадмажапов Кяхтын аймагай Субагтын сомоной леснигээр ажаллаха зуураа, мэргэн ангууша болонхой. Даба Будажапов май соо шоныя 9 гүлгэ барижа, бэлэдхэлэй контородо тушааһан байна. Тэрэнэйнгээ түлөө 4500 түхэриг мүнгэн шан абаба.

М. Цыренов.

☆ Закаменай аймсоведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд шефтээ абаһан Цакирай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо һаяхан ошожо, 10 гаран гектарта хартаабха һуулгаба. Воскреснигтэ 20 гаран албахаагшад хабаадалсаа.

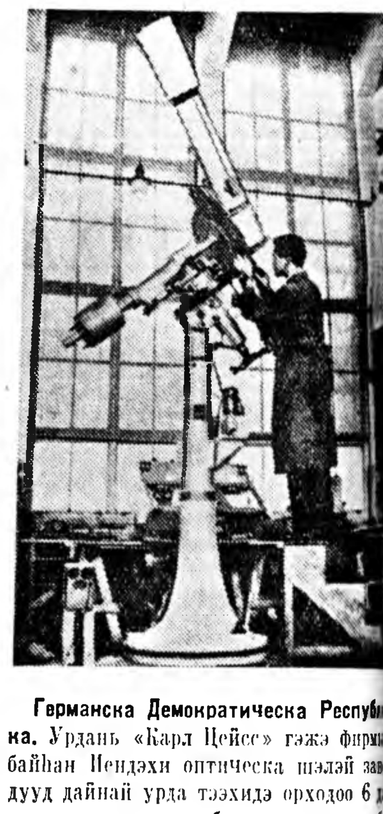
Б. Шоёнов.

☆ Май һарын һүүлээр, мүн энэ һарын эхеэр гүрэнэй ород драмын театрын артистнар Мухаршэбэрэй аймагта ошоһон юм. Тэдэнэр аймагай центрын, «Эрдэм» совхозой ажалшадта, «Коммунизм», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта «Садууд сэсэглэнэ», «Аня Березкогой инаг дуран» гэһэн зүжэгүүдые харуулба. БМАССР-эй габьяата артистнууд В. И. Гусев, Р. С. Бенская, артистнууд И. Г. Петрухин, А. А. Меньшикова, К. Т. Никулина ба бусад һайнаар наадажа, ажалшадые һонирхуулба.

Б. Петров.

☆ Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи бригадада ясли нээгдээ. Ясли соо ороходо һаруул, сэбэр, зурагууд болон лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй, элдэб нааданхай бии. Мүнөө тус бригадын бага үхибүүдтэй эхэнүүд яслида хүүгэдээ орхёод, колхозой ажалда ябадаг болоо.

М. Миронов.

Германска Демократическа Республика. Урдань «Карл Цейсс» гэжэ фирма байһан Иендэхи оптическа шэлэй заводууд дайнай урда тээхидэ орходоо 6 дахин ехэ продукци бүтээн гаргадаг болоо. Эндэ дурамбайнууд, микроскопууд, фотоаппарадуудһаа гадна, одо мүшэ хараха аппарадууд, планетаринуудта хэрэгтэй түхеэрэлтэнүүд хэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: одо мүшэ харалгын приборнуудые суглуулха цехтэ механик Карл-Гейнц Ян дундуураа 130 миллиметр үргэнтэй объективтэй телескоп суглуулжа байна. **Центральбильдын фото.**

Советско-афганска договорой хүсэндөө байха болзорые һунааха тухай протоколые Афганистанай арадай Совет баталба

КАБУЛ, июнийн 11. (ТАСС). Нейтралитет ба бэе бэедээ добтололсохогүй тухай 1931 оной июниин 24-нэй советско-афганска договорой хүсэндөө байха болзорые 10 жэл һунааха тухай арадай Соведэй пленарна заседани дээрэ үсэгэлдэр зүбшэн хэлсэгдээ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой Афганистанда ошоод байха үедэ Афганистанай Гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Наим, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо А. А. Громыко хоёр энэ протоколдо 1955 оной декабриин 18-да гар табиһан байгаа.

Арадай Совет энэ протоколые баталаа. Тиихэдээ нейтралитет ба бэе бэедээ добтололсохогүй тухай Афганистан СССР хоёрой хоорондо баталагдаһан договор «хоёр ороной хоорондохи хани харилсаае саашадань үргэдхэн бэхижүүлгэдэ, найрамдалые бэхижүүлгэдэ, хоорондоо этигэлсэдэг бололгодо зорюулагданхай, мүн ООН-эй уг зорилгодо болон Уставта зохилдоно» гэжэ мэдүүлһэн байна.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин ниитэ гүрэн доторой конференци нээгдэбэ

ПРАГА, июнийн 11. (ТАСС). Чехословакиин Коммунистическэ партиин ниитэ гүрэн доторой конференци мүнөөдэр Прагада нээгдээ. Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй энэ оной февралиин 8-най тогтоолой ёһоор энэ конференци зарлагдаа. «Мүнөө үеын байдал ба партиин зорилгонууд», «1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табан жэлэй түсэб тушаа КПЧ-гэй ЦК-гэй Директивэнүүдэй проект» гэһэн хоёр элидхэлые конференци зүбшэн хэлсэхэ юм.

КПЧ-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн Антонин Запотоцкий конференциие нээгээ.

«Мүнөөнэй байдал ба партиин зорилгонууд» гэһэн элидхэл КПЧ-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Антонин Новотный хэһэн байна.

Нейтральна инспекционно группанууд Корейһээ гаргагдаба

ПХЕНЬЯН, июнийн 11. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентство иигэжэ мэдээсэнэ: Урда Корейһээ нейтральна инспекционно группануудые гаргаха тухай американска талын зүгһөө бүдүүлиг эрид шанга эрилтын хэгдэһэн дээрэһээ эблэрэлгын хойноһоо ажатлаха нейтральна комиссиин (НКНП) оноо заседани июнийн 8-да болоо. Урдатээнь гаргаһан шиидхэбэрииинь ёһоор, НКНП хадаа Урда ба Хойто Корейдэхи инспекционно группануудтаа июнийн 9-дэ нютагай сагаар 00 час 01 минутада өөһэдынгөө үүргэ дүүргэлгые болюулаад нейтральна зоно болотшо Паньмыньчжоньдо даб дээрэ ерэхэ гэһэн заабари үгөө.

Гурбан жэлэй турша соо инспекционно группануудта үнэн зүрхэнэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө нейтральна инспекционно группануудай түрүүлэгшэнэр корейн хитадай талада баясхалан хүргэ

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00787. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. 3300.